

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen 1990-1991

DIAKONISSE
HUSET
SANKT LUKAS
STIFTELSEN
1990-1991

DIAKONISSEHUSETS
PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT
DRONNING INGRID

Sats og tryk: J. Strandbygaards Bogtrykkeri Akts., 6900 Skjern

Indhold

Forord – Med tak	5
Diakoni – mangfoldige opgaver <i>af Gunner Tøttrup</i>	6
Fra livet og arbejdet på Sankt Lukas Stiftelsen	
<i>Hospitalet</i> <i>af overlæge, dr. med. Odd Dietrichson</i>	10
<i>Sygeplejeskolen</i> <i>af skoleforstander Inger Hee</i>	12
<i>Lundegård</i> <i>af søster Helena Nielsen</i>	14
<i>Pilehuset</i> <i>af søster Ruth Volmar</i>	16
» <i>Huset</i> « <i>af Dorit Otzen</i>	17
<i>Holsteinsgade</i> <i>af sekretariatsleder Birk Christensen</i>	19
<i>Sognemedhjælpere</i> <i>af søster Ingrid Vestergaard</i>	21
<i>Søstre i udlandet</i> <i>af søster Ingrid Ammitzbøll og søster Elsi Steffen</i>	23
<i>Smidstrup</i> <i>af søster Signe Krogh</i>	28
<i>Sykredsen</i> <i>af fru Kæty Weberg</i>	31

<i>Medarbejdere</i>	32
Søsterfællesskab og Diakonissehus	
<i>af søster Birte Norup</i>	35
<i>For mig et det at leve Kristus og det at dø en vinding</i>	
<i>af Gunner Tøttrup</i>	42
Organisation og økonomi	
<i>af K. Mundus</i>	47
Søsterfortegnelse	52
Oplysninger for den, der overvejer at blive diakonisse	57
Vedtægter	59
Diakonissehusets bestyrelse og søsterråd m.v.	63
Sankt Lukas Stiftelsens Hospital og Sygeplejeskole	64
Lundegård	65
Pilehuset	66
Diakonissehusets adresse, telefon- og telefaxnummer	67

Med tak

Den, der læser denne årsberetning igennem og fordyber sig i rapporterne fra de mange arbejdsgrøner, vil se, at året både har ladet os opleve varmen glæder og sviende smerter.

Men ét har vi også oplevet: Guds nærvær i både medgang og modgang!

Derfor ser vi tilbage med tak i sindet.

En tak til Gud, som betroede os sin tjeneste og gav sin velsignelse til arbejdet, så vi fik lov at opleve glæden ved hverdagens ofte slid-somme arbejde.

En tak for og til de mange medarbejdere for deres trofaste indsats. I mødet med de mange, som har hjælp behov, er det den enkeltes arbejde og holdning, der er så afgørende vigtig.

En tak til alle Sankt Lukas Stiftelsens gode venner for udholdende forbøn – en bærende kraft af uvurderlig værdi – og for mange opmuntringer og medfølelse ord i de tunge dage, vi også måtte igennem.

Men i året, der er gået, fik vi også lov at opleve, at nye opgaver meldte sig; nye visioner ser ud til at blive virkeliggjort. Det gør, at vi ser fremad med både frimodighed og spænding. Derfor går vi videre *med forventning*.

Diakoni – mangfoldige opgaver

ved Gunner Tøttrup

»Er Sankt Lukas Stiftelsen lukket?«

»Hvad skal Sankt Lukas Stiftelsen bruges til, når den nu skal lukkes?«

Disse og lignende spørgsmål kan man af og til blive præsenteret for, når man møder mennesker, der nærer varme følelser over for Sankt Lukas Stiftelsen, men tilsyneladende ikke er alt for godt orienteret om de faktiske forhold.

Det *kan* selvfølgelig skyldes, at vi er for dårlige til at informere. Derfor vil vi gerne med denne årsberetning have det sagt helt klart, at Sankt Lukas Stiftelsen lever i bedste velgående, og at vi ikke frygter på noget tidspunkt at blive overflødige.

Det er rigtigt, at politikere kan slå noget uendeligt værdifuldt i stykker, som det er sket med vores sygeplejeskole. Det kan smerte dybt og længe, men det hindrer ikke et diakonissehus i at løse de opgaver, som ligger foran os. Og vi ser flere, end vi kan klare.

Sendt af Gud

Når der altid vil være opgaver nok, hænger det sammen med, at kirkens diakoni ikke er et selskab til virkeliggørelse af selvlavede projekter, men en del af den kirke, som af sin Herre, Jesus Kristus, er sendt til verden for at forvalte hans altomfattende omsorg for mennesker.

Derfor kører diakonien heller ikke ud ad smalle, faglige spor, men møder mennesker i alle situationer, og ruster sig til dette møde gennem relevante uddannelser.

Vi er sendt for at møde mennesket – Guds menneske.

Hvert menneske er som en Guds skabning enestående og værdifuld i Guds øjne.

Men mennesket har tabt forbindelsen til sin skaber. Derfor har vi som mennesker ikke så megen gavn af hjælp til at folde det ud, som bor i os. Men vi har brug for at høre det ord, som Gud vil have forkyndt for os. Den lov, hvorigennem Gud ved sine bud styrker os til at holde de kræfter i os i ave, som vil ødelægge vort liv, og viser os, at vi har brug for det evangelium, der – for Jesu Kristi skyld – befrier os fra vor skyld og giver os det liv, som vi ikke har spiren til i os selv.

Men Guds omsorg – også den del af den, som kirken har fået betroet at forvalte – vil møde mennesker i form af ganske praktisk, nærværende hjælp. Derfor sender Gud sin kirke for med hjerte, mund og hænder at tage sig af dem, der altid vil lide under følgerne af menneskets oprør mod Gud.

Ofte møder vi i dag udtrykket, at vi skal have »omsorg for det hele menneske,« ja, så tit gentages det, at det er lige ved at blive trættende. Men det er dog sandt. Det er det hele menneske, vi møder, og derfor er det også hele mennesket, vi skal vise omsorg.

Og her er vel at mærke ikke tale om et menneskeskabt program, som vi skal finde klienter til, men det er det hele menneske – set med Guds øjne – vi sendes til. Skulle vi nøjes med vore egne programmer, ville vi sikkert ofte glemme evangeliet. Men dét er nu engang den eneste virkelige hjælp til et sandt og helt menneskeliv.

Derfor tager kirken fat med begge dele: Både at forkynde Guds ord og arbejde med hænderne. Og det er vel at mærke alle døbte, der er sendt med denne dobbelte opgave.

Sankt Lukas Stiftelsens særlige opgaver

Gennem tiderne har Sankt Lukas Stiftelsen fået betroet en række særlige opgaver.

Det begyndte med et arbejde blandt børn, og vi er glade for også i dag at have et arbejde blandt de mindste.

Det fortsatte med en sygeplejeskole, og det har været et hårdt

slag, at måtte sige farvel til den, efter at denne højt værdsatte arbejdsgren har fungeret i næsten 100 år.

Men vi har flere opgaver. Vort hospital fungerer fint i et godt samarbejde med Københavns Amt, og vi forventer i løbet af kort tid at træffe aftale om en forlængelse af dette samarbejde.

Nye opgaver tegner sig for os, og andetsteds i denne årsberetning kan man læse om noget af dette nye.

Diakoniens ansvar for samfundet

Kirkens diakoni har ofte spillet en banebrydende rolle, når det drejede sig om den medmenneskelige hjælpsomhed. En meget stor del af dette arbejde er blevet overtaget af samfundet, og det er en helt naturlig udvikling.

Det er den vej, udviklingen *må* gå. Derfor er der grund til at være betænkelige, når man i trange økonomiske tider skærer ned på den offentlige omsorg og forventer, at den private sektor tager de opgaver op, som det offentlige lægger fra sig.

Men der *må* stadig være plads i systemerne, både til gamle kirkelige institutioner og til nye kirkelige initiativer, som via overenskomst med amt eller kommune kan gøre en indsats med netop det særpræg, som hænger sammen med, at i en kirkelig institution er det i egentligste forstand det hele menneske, man tager sig af.

Derfor bliver vi skuffede, når politikere handler, som om de særlige værdier i en kirkelig institution intet betyder.

Men ikke alene hvor diakonien selv kan være med til at løse samfundsopgaver, har den ansvar for samfundet.

Den er en del af det demokratiske liv og *må* ud fra sit særlige kendskab til de problemer, mennesker *må* leve med, også være forpligtet på at stille spørgsmål til de politikere, der lader økonomiske nedskæringer ramme de mennesker, der har brug for den hjælp, som et kultiveret samfund som noget selvfølgeligt yder sine borgere.

Når man f.eks. sparer i kommuner ved at skære ned på hjemmehjælpen for at undgå en beskeden skatteforhøjelse, så har vi

pligt til at spørge politikerne: »Ved I, hvad I gør?« »Er det rimeligt at lade dem med de tunge byrder bære de ekstra?« Sådan bærer et samfund, der er præget af kristen kultur sig ikke ad!

Og når politikere taler imod skævheder i den sociale og økonomiske lovgivning, bruger de ofte udtrykket, at en sådan lovgivning ikke »må vende den tunge ende nedad!«

Hvorfor »nedad?« Hvem er nede, og hvem er oppe?

Det må høre med til det kristne menneskesyn, det er naturligt for en nation, hvor kirken har levet med i over 1000 år, at den har lært, at blandt mennesker er der intet oppe og nede. For Gud er vi alle lige. Og som mennesker er vi alle brødre og søstre, for nu at sige det lidt højtideligt. Vi er udleveret til hinanden. Og det ansvar skal vi ikke løbe fra.

Diakoniens mål

Det er diakoniens opgave at være redskab for Gud, så ethvert menneskes forhold til Gud og andre mennesker kan blive genoprettet, og så det enkelte menneske ved troen på Kristus må opleve både fællesskabet med Gud og fællesskabet med andre mennesker.

Derfor må kirken – og dermed kirkens diakoni – være med til at forkynde Guds ord og virkeliggøre Guds kærlighed i de gerninger, som Gud selv lægger til rette for os. Og det er samtidig vores opgave at kæmpe mod alt, hvad der hindrer mennesker i at opleve dette.

Derfor har Sankt Lukas Stiftelsen altid opgaver, den må løse!

Fra livet og arbejdet på Sankt Lukas Stiftelsen

Hospitalet

Overlæge, dr. med. *Odd Dietrichson* beretter om

Hospitalet ved årsskiftet 1990-91

Hospitalets struktur og funktion har været præget af stabilitet i det forgangne år. Aktiviteten i de tre afdelinger har været stor, og vi har følt, at der overvejende har været tilfredshed med sygehuset fra patienterne og deres pårørende.

Naturligvis berørte det os stærkt, at Københavns amt i foråret besluttede at lukke sygeplejeskolen. Sygeplejeeleverne har altid haft en væsentlig plads i afdelingerne, og den kliniske undervisning har været meget værdifuld for os alle.

I 1990 fik vi en inspektør og ny forstander for sygeplejen. Dette var vigtige begivenheder, som bliver omtalt nærmere i anden sammenhæng i denne årsberetning.

Sankt Lukas Stiftelsens Hospital har 112 aktive senge, som i realiteten altid er 100% belagt med langt overvejende akut indlagte patienter. Vi har primær visitation til sygehuset og modtager således patienter enten direkte fra deres hjem eller fra skadestuen på Amts-sygehuset i Gentofte. Patienterne har alle slags medicinske sygdomme, og vi har samme optageområder som Københavns Amts Sygehus i Gentofte, d.v.s. Gentofte, Lyngby-Tårnbæk, Søllerød og Ryvang-Øst området af Københavns kommune.

Udover de aktive senge har hospitalet en såkaldt venteafdeling

på 28 senge med patienter, som er færdigbehandlede og godkendt til plejehjem i primærkommunerne og venter på plads der.

Rheumatologisk afdeling behandler patienter med lidelser i bevægeapparatet (led, muskler og ryg) samt genoptræner patienter med forskellige lammelser og knoglebrud. Til dette formål har afdelingen veludbyggede fysio- og ergoterapiafsnit.

Røntgenafdelingen foretager undersøgelser af de indlagte patienter i medicinsk afdeling, men har desuden fået en voksende ambulansfunktion. Afdelingen udfører nu alle undersøgelser af indbyggerne i Gentofte kommune.

Hospitalet har fortsat et udmærket funktionelt samarbejde med Københavns Amts Sygehusvæsen og specielt med Amtssygehuset i Gentofte. De undersøgelser og behandlinger, vi ikke selv kan klare, bliver udført på amtets sygehuse.

Vi er lægeligt repræsenteret i visitationsudvalg, medicingruppe, overlægeråd og desuden tilforordnet medlem i det lægelige forretningsudvalg i Københavns Amt.

I den såkaldte finskitse for det storkøbenhavnske sygehusvæsen er vi taget med i den fremtidige specialefordeling. Man har bl.a. tiltænkt os opgaver inden for behandlingen af ældre patienter (geriatri) og en udbygning af rheumatologien og genoptræningsfunktionen. Fra lægelig side har vi gjort opmærksom på, at dette er en rimelig mulighed under forudsætning af en bevaret primær visitation og fortsat aktivt medicinsk beredskab.

Hospitalet er også taget med i de overordnede planer om videreuddannelsen af yngre læger. Det drejer sig både om den første indføring i medicin og fortsat uddannelse til almen praksis samt speciallæge i medicin. I nær sammenhæng med dette forhandles nu med Københavns Amt om afdelingslæger, som er fastansatte speciallæger i hospitalet.

Konkluderende vil jeg således hævde, at hospitalet er godt med på mange områder med en i høj grad *aktiv* funktion. Vi er mange, der håber på, at dette må bevares, og at de igangværende forhandlinger med Københavns Amt om en ny hospitalsoverenskomst

vil resultere i en videreførelse af vore gode aktiviteter til glæde for specielt patienterne, men også for alle de dygtige medarbejdere i sygehuset.

Sygeplejeskolen

Skoleforstander *Inger Hee* fortæller om året, som det er oplevet på Sankt Lukas Stiftelsens Sygeplejeskole:

Når vi skal berette om året, der gik, står dagen onsdag den 13. juni 1990 og spærrer for hele udsynet, det blev dagen, som kom til at betyde så meget for os alle. Den 13. juni 1990 besluttede et spinkelt flertal i Københavns Amtsråd, at der skulle optages forhandlinger med Sankt Lukas Stiftelsen om at overflytte uddannelsesaktiviteterne til Centralskolen i Herlev. Hermed var vores opgave lige med ét ændret, og fremtiden fremstod meget kaotisk.

Inden den 13. juni arbejdede vi meget målrettet med udformning af en ny uddannelsesplan i overensstemmelse med retningslinierne i den lov, som folketinget vedtog lige ved årskiftet 1989-90 om ny sygeplejerskeuddannelse. Alle de tilkendegivelser, vi fik, pegede i retning af, at der i høj grad ville være brug for Sankt Lukas Stiftelsens Sygeplejeskole – også i fremtiden.

Men med ét vendte situationen sig imod os, og vi fik en meddelelse om, at der med en målsætning om at samle al sygeplejeuddannelse i Københavns Amt på sygehuset i Herlev, ikke var politisk vilje til at støtte fortsat skoledrift på Sankt Lukas Stiftelsen.

Dagene, fra denne besked blev givet til den endelige afgørelse, var hektiske og meget aktive. Der blev dannet arbejdsgrupper, som på mange måder gjorde opmærksom på vores situation. Vi skrev læserbreve til aviser, protestbreve til amtsrådsmedlemmer, udfærdigede kontakter til medier og gav informationer til elever, lærere, skoleråd, praktiksteder og mange andre. Alle disse forsøg på at vende stemningen og gøre opmærksom på os selv med henblik på, at skolen kunne bevares, kulminerede i en samlet march til Amtsgården og overværelse af Amtsrådsmødet den 13. juni 1990. Vores samlede tilstedeværelse ved mødet har nok gjort et stort indtryk på

Demonstrationen starter fra skolen.

medlemmerne, men desværre ikke så meget, at den på forhånd aftalte beslutning blev ændret.

Heldigvis kom sommerferien som en god pause til os alle oven på hektiske og følsomme dage.

Da vi alle mødtes igen efter en velfortjent ferie, gik vi i gang med at planlægge og gennemføre overflytning og afvikling af skolen.

I dette arbejde har vi mødt stor samarbejdsvilje og – evne fra alle sider. Vore argumenter er blevet hørt, så både elever og lærere har fået så gode vilkår, som vi har haft fantasi til at foreslå:

- Eleverne bliver flyttet på et tidspunkt, som passer naturligt ind i uddannelsen.
- Lærerne har fået tilbudt stilling på Centralskolen.
- Den enkelte klasse forbliver sammen.
- Vi bevarer vore uddannelsespladser, og det betyder, at alle elever, som er optaget på skolen, får den samme del som tidligere af uddannelsen på Sankt Lukas Stiftelsens Hospital.

Resultatet af forhandlingerne medfører, at vi på skolen færdig-

uddanner hold 88 A, og holder dimissionsfest den 10. oktober 1991. Derefter takker vi for os.

Den 13. juni 1990 var naturligvis en sørgelig dag, men den har også afstedkommet en hel lang række positive situationer, som vi vel aldrig havde oplevet uden den 13. juni:

- Vi har haft et sammenhold og et samarbejde på skolen på alle planer, som har gjort det tunge arbejde rigtigt og godt.
- Vi har følt en opbakning fra alle sider – fra bestyrelse, skoleråd, diakonissehus, hospital, praktiksteder, kolleger fra nær og fjern, som med varme ord og ros har givet os styrke til at gennemføre det, vi skulle.
- Vi er blevet mere bevidste om, hvem vore venner er, og hvad venskab betyder. Midt i en barsk tid er det vel ikke så ringe resultater.

Alt dette kulminerede i en anden af beretningsperiodens mærkedage, nemlig den 19. januar 1991.

På foranledning af elevforeningen, som gerne ville bruge den opsavede pengebeholdning til en fælles god dag, arrangerede vi en faglig/festlig dag den 19. januar 1991.

Den faglige dag havde temaet »Etik og moral«. Dagen indledtes med en forelæsning om begrebet »Etik« holdt af sygeplejerske, stud. teol. Mette Holler. Derefter arbejdede vi i work-shops ledet af dygtige fagpersoner for til sidst at samles til en forelæsning holdt af tidligere skoleforstander, søster Elna Krogh Nielsen. Til den faglige del deltog ca. 110 elever, lærere og søstre.

Den faglige del sluttede kl. 16.00 og kl. 19.00 kom vi festklædte tilbage med vore ledsagere, og her havde alle 180 personer en strålende aften sammen. Vi har således på en usædvanlig god måde sagt hinanden en tak for alt godt med både alvor, faglighed, værdighed og fest.

Med denne dag i tankerne vil vi gøre vores opgave færdig.

Lundegård

Søster *Helena Nielsen*, der er leder af den aldersintegrerede daginstitution »Lundegård«, giver indtryk fra arbejdet dér:

Igen er et år gået med 365 forskellige dage. 250 af årets dage var almindelige hverdage, hvor de ca. 40 børn, vi dagligt har på »Lundegård« mødte op – veloplagte og med forventninger, ønsker, tillid og en masse udfordringer. Året igennem er der udskiftninger i flokken, dog mest, når en gruppe børn skal starte en ny epoke i deres liv – skoletiden. Med de nye børn får vi også kontakt med mange nye forældre; men en del er dog kendte ansigter, da vi i forvejen har deres større søskende her.

Man kan tit synes, at når et nyt år begynder, så vender man »bøtten« og begynder forfra med de ting og traditioner, der hører dagene, årstiderne og højtiderne til. Men alligevel – alle dagene er forskellige, og børn i den alder, vi har dem – 0-6 år – udvikler sig hurtigt. Det er altid spændende at se alle disse små personligheder vokse frem. De kan nok gøre udfordringerne til personalet ret så store, så vores opfindsomhed og initiativtågen bliver ofte sat på prøve. Her er mere end nok at tage fat på hver dag.

Som noget nyt har vi i det sidste års tid 1 gang om ugen haft en musikstuderende til at lave rytmik og synge og spille med børnene. Det foregår i små aldersopdelte grupper med alle børnene fra de er henimod 2 år.

Også i det forløbne år havde de ældste børn – d.v.s. de børn, der skal starte skolegang – et 2-dages ophold i vores feriehus ved Smidstrup Strand. Sådan et ophold, hvor vi er sammen dag og nat, og hvor vi har masser af tid, og hvor de søstre, der arbejder på feriehuset, får mangan en hyggelig snak med børnene, er en dejlig afslutning på ca. 5 års tilknytning til ikke blot »Lundegård«, men til hele Sankt Lukas Stiftelsen, som vi på flere måder hører sammen med i den »større familie«.

Da vi har overenskomst med Gentofte Kommune, er det kommunens pladsanvisning, der anviser børnene til os. Vi har et godt samarbejde med Socialdirektoratet på Rådhuset. Vi håber, trods det, at vi skal spare såvel personaletimer som andre ting i det daglige, at vi også fremover kan imødekomme de udfordringer og forventninger, som vore børn og deres forældre har til os. Det er i

hvert fald et oprigtigt ønske og håb fra hver en af os, der har vort daglige virke i »Lundegård«.

Pilehuset

»Pilehuset« er Sankt Lukas Stiftelsens hjem for psykisk handicappede børn og unge, og herfra beretter søster *Ruth Volmar*, Pilehusets leder:

Vi har før fortalt om vores hverdag, hvor vi prøver sammen (beboere og personale) at løse opgaver i forbindelse med livet i Pilehuset, det er daglige gøremål som indkøb – rengøring, madlavning og lignende praktiske ting, og vi har fortalt om, at vore børn og unge glade og friske hver morgen står parat med skoletaske og venter på busserne.

Vi har også fortalt om fester, udflugter og ferierejser. Dagen i Pilehuset skal være tilbud om en tilværelse som et jævnbyrdigt medmenneske, der også kan være med i selvbestemmelsens svære kunst, når de får mulighederne med personalestøtte.

Rundt på de forskellige skoler og andre dagtilbud for vore børn og unge arbejdes der aktivt beskæftigelsesmæssigt og kommunikativt, så udviklingsmæssigt sker der mange positive ting der peger mod, at de unge og voksne sikres et ligeværdigt liv. F.eks. er det rart at kunne sætte sit personlige præg på sit værelse, selv købe billeder og samle en masse ting, der har personlig værdi, de har bevist, at de som alle andre mennesker kan li' et hyggeligt – måske rodet – værelse, et sted, hvor man kan være alene, hvor man kan lukke sin dør.

I år kom vi ud for det, vi med ængstelse har vidst ville komme, tre af vore unge psykisk meget skrøbelige voksne beboere måtte flytte fra Pilehuset. Vi har tidligere skrevet om vore ønsker om at kunne indrette et bofællesskab for de unge, som har boet så længe i Pilehuset, at de ikke længere naturligt hører til i et børnehjem, men det har desværre vist sig umuligt at realisere disse planer.

Vi ønsker, at Pilehuset's børn og unge skal have et liv så nært det normale som muligt.

Og nu – oplever vi så – at den plads, der er til den voksne psykisk handicappede, den mest skrøbelige blandt de psykisk handicappede, det er et hjørne i et værelse, hvor »man« kan flytte ind sammen med et ukendt menneske. Det er så ondt, kig på øjnene, de triste fortvivlede øjne, vi har gennem samarbejdet med daginstitutionerne prøvet at finde ind til personen i det handicappede menneske – og så er det disse fornedrende botilbud til de voksne, vi føler magtesløsheden sammen med vore unge voksne, vi har fulgt en udvikling hos den unge, og nu er vi med til at byde vore unge et botilbud som ingen af os ville acceptere som voksne.

Det er ikke underligt – de ser på os med triste øjne.

»Huset«

En bolig på Sankt Lukas Stiftelsen – »Huset« – anvendes i samarbejde med KFUKs sociale Arbejde til hjælp for narko-prostituerede, der ønsker at komme ud af deres hårde tilværelse. »Huset« ledes af socialrådgiver *Dorit Otzen*, som her beretter:

Et år er gået

Vi andre husker årets skiftende årstider, den dejlige sommer, mærkedage og store og små begivenheder. For mange af pigerne på Halmtorvet, var det blot endnu en endeløs række af dage, hvor den ene ikke adskilte sig fra den anden, og hvor årets gang markeredes ved, at sommeren bringer turister med deres mange penge, og at vinteren bringer kulden.

Kulde eller ej, hun står der mange timer hver dag. Ofte er hun alt for utilstrækkeligt påklædt, rystende af kulde og mangel på stoffer. Usund og ofte usoigneret, med sår, ar og bylder efter fejlfix, med tænder i en forfatning man ellers ikke ser i dagens Danmark, jagtet af politiet og selv på jagt efter dagens 5-10 »kunder«, eller hvor mange der nu er nødvendige for at skaffe de mellem 800,00 – 2000,00 kroner, der skal til for at dække det daglige behov for narkotika.

Ofte er pigernes virkelighed en plastikpose med alt jordisk gods.

Overnatninger sker tilfældigt, hos »kunder«, andre prostituerede, der er mere heldige bolig-mæssigt, på trappegange eller i en af de 5-8 senge der findes i kvindeherberget i Valdemarsgade. Dagene fordeles mellem gaden, Hovedbanen og REDEN, KFUKs rådgivnings- og værested for kvinder, der er beliggende midt i miljøet på Halmtorvet.

Omkring 55 kvinder besøger dagligt REDEN, og man har kendskab til mellem 150-200 forskellige kvinder, man kan da undre sig over, hvorfor disse kvinder med deres kummerlige tilværelse, ikke står i lange køer for at komme i behandling.

Men at forlade prostitutionen, er for de flestes vedkommende også at blive stoffri, og derved uden formildende omstændigheder, at blive konfronteret med opvækst/fortid, hvilket for mange igen betyder, at skulle forholde sig til et tidligere liv præget af omsorgs-svigt, seksuelt misbrug, opvækst med sindssyge, misbrugende og/eller manglende forældre. Med institutions- og familieplejeforhold på stribe, alt for tidligt afsluttet skolegang, ingen eller kun minimal erfaring fra arbejdsmarkedet – og så ovenikøbet med et misbrug der er påbegyndt i puberteten med kriminalitet og prostitution til følge.

Det er med denne hele eller delvise baggrund, at pigerne kommer fra REDEN til HUSET med henblik på videre efterbehandling. Det er ud fra dette nulpunkt, at pigerne skal planlægge og fastholde en tilværelse væk fra Halmtorvet. At være tvunget til at se i øjnene, at vejen er lang, at problemer ikke løses ved indtagelse af alkohol eller narkotika og at en tilværelse med venner, bolig, arbejde og ud-dannelse, er en behård og årelang kamp.

HUSET har i indeværende år været brugt ca. 8-9 døgn om måneden til afgiftning af pigerne fra Halmtorvet, samt enkelte gange som opsamlingssted for piger på »springtur«, hvor det var målet, hurtigst muligt at få dem ud af byen igen.

Vi har i de fleste tilfælde valgt cold turkey som middel til afgiftning. At vi vælger denne barske form skyldes at vi mener, at pigerne ligeså godt først som sidst kan tage stilling til stoffrihed kon-

tra stofafhængighed, at abstinenser ikke er noget der kan undgås – højest udskydes – og at vi i HUSET indstillings- og ressource-mæssigt er parat til nedturen og således kan tage den nødvendige tørn, før pigerne skal videre til anden behandling.

Der er skabt samarbejdsrelationer til kommunale, selvejende og private institutioner for videre samarbejde omkring pigerne efter endt afgiftning således, at vi fortsat vil have henvisningsmuligheder, hvor KFUKs egne pladser er besatte.

De 5-7 døgn pigerne opholder sig i HUSET er præget af fysiske og psykiske abstinenser, men det er også dage med »livretter«, massage og mennesker der står til rådighed for snak og omsorg døgnet rundt. For disse piger der dagligt sælger sig selv for at andre kan få deres behov tilfredsstillet, er dette ofte en uvant men stor oplevelse.

Efter disse døgn, som de fleste af pigerne dog klarer at gennemleve, sender vi dem fysisk afgiftet videre – ud til den svære kamp for en værdig og stoffri tilværelse.

Et år er så kort –.

Holsteinsgade

I Sankt Lukas Stiftelsens kollegium i Holsteinsgade er en etage stillet til rådighed for organisationen »Børns Vilkår«, og søster *Inger Larsen* er med i dette arbejde. Om Børns Vilkår fortæller sekretariatsleder *Birk Christensen*:

Børns Vilkår

Siden 1987 har Sankt Lukas Stiftelsen bidraget med gode og nødvendige rammer til Børns Vilkårs arbejde for at forbedre vilkårene for danske børn og unge. Børns Vilkår og Børnetelefonen har til huse i Sankt Lukas stiftelsens kollegium i Holsteinsgade, hvilket i sig selv er en uvurderlig støtte til vores arbejde.

Hertil kommer at søster Inger Larsen er en højt værdsat medarbejder både i Børnetelefonens arbejde og Børns Vilkårs sekretariat.

Børns Vilkår er en privat, humanitær organisation, hvis formål

det er at forbedre vilkårene for danske børn og unge. Vi har i øjeblikket ca. 1500 medlemmer, som står sammen om at være børns fortalere og hjælpere.

Den aktivitet, som fylder mest i Børns Vilkår er Børnetelefonen, hvor der nu arbejder omkring halvtreds frivillige rådgivere, som alle har en eller anden børnefaglig baggrund. Børnetelefonen har åbent for henvendelser mandag til fredag fra 14-20 og i weekenderne og på helligdage fra 16 til 20. Sidste år har vi i gennemsnit talt med 5 børn om dagen. Børnene ringer om både små og store problemer. Nogle problemer er så store, at det er nødvendigt med en eller anden handling for at forbedre situationen, og Børnetelefonen samarbejder derfor med andre, lokale rådgivninger og hjælpepersoner i hele Danmark, som vi kan henvise børnene til.

Udover Børnetelefonen har også Forældretelefonen til huse i Holsteinsgade. Her rådgiver vi vordende og nybakte forældre hver søndag mellem 16 og 20. De ca. 20 rådgivere på Forældretelefonen er jordemødre, læger og sundhedsplejersker, som arbejder frivilligt. I løbet af det første år har vi talt med ca. 3 par forældre hver søndag.

Udover rådgivningsarbejdet arbejder vi med oplysningsarbejde, undervisning og foredrag.

De erfaringer vi gør med børn og den viden vi får, forsøger vi at formidle videre til studerende, fagfolk, journalister m.v. for derigennem at være med til at præge holdningerne til børn hos forældre og voksne i al almindelighed.

Vi mener, at det er meget væsentligt at påvirke til at børnene er vores fælles ansvar. Først og fremmest forældrenes, men andre voksne er også ansvarlige for den opvækst børnene får.

Arbejdet i Børns Vilkår vokser hele tiden, og der er en meget stor interesse for børn og deres levevilkår, hvilket vi selvfølgelig synes er meget positivt.

Men vi oplever også i en tid, hvor ressourcerne er knappe, at det bliver mere og mere nødvendigt, at børnene har gode fortalere og hjælpere.

Sognemedhjælpere

I en række sogne i Storkøbenhavn og et enkelt i provinsen arbejder søstre som sognemedhjælpere. Fra sit arbejde i Vangede Sogn fortæller søster *Ingrid Vestergaard*:

Da jeg i 1964 var på studietur i Finland, så jeg, hvilket gode det var, at der var en diakonimedarbejder i hvert sogn. Der er langt til, at vi i Danmark når dertil. Alligevel kan vi med glæde hilse de mange nye tiltag velkommen. De er udtryk for, at sognemedhjælperstillingen er kommet for at blive.

Det led i sognemedhjælperens arbejdsområde, der hedder besøgstjeneste, kender jeg bedst, og jeg vil fortælle lidt nærmere om dette.

Jeg er ansat af menighedsplejen i Vangede sogn – en forstad til København. Hvem man besøger, og hvorfra man får sine adresser? Det kan ske ad forskellige kanaler. Kirkens præster, menigheden, hjemmehjælpere, hjemmesygeplejersker eller fra et kommunalt center i sognet, hvor jeg kommer en gang om ugen – ønsker om besøg kan også gå fra nabo til nabo.

I arbejdet bærer jeg altid min diakonissedragt og er således genkendelig i gadebilledet. Ikke sjældent har det første møde været på gadeplan.

Det er vigtigt for mennesker i alle aldre at have nogen at tale med – at være sammen med. Jeg besøger mest enlige ældre pensionister ud fra den betragtning, at de føler ensomheden størst. I sognet er der iøvrigt også en del yngre pensionister. Besøgenes hyppighed er meget varieret. Nogle besøger jeg hver 8. dag andre hver 14. dag, enkelte oftere og nogle sjældnere, det afhænger af, hvordan hjemmet og jeg finder det nødvendigt.

Første gang man ringer på døren, går der mange tanker igennem ens sind. Man er spændt på, hvordan man bliver modtaget, og ikke mindre på, hvad man selv kan yde. Et møde mellem to mennesker kan i alle sammenhænge falde meget forskelligt ud. De fleste steder bliver jeg mødt med en enestående tillid, og det vejer tungt, når jeg

selv skal evaluere, om jeg er den tillid værd. Et besøg varer i gennemsnit ca. 1 time. Af princip ser jeg aldrig på armbåndsuret, jeg synes, det distancerer fra den, man taler med. Jeg spørger ofte mig selv, om det er de rigtige opgaver, jeg putter ind i besøgstjenesten, er det forkyndende eller almindelige samtaler – eller praktisk hjælp? Svaret må blive begge dele. Menighedens diakoni rummer mange elementer. De praktiske opgaver finder jeg både inden for og uden for hjemmet, uden at komme ind i områder, der sorterer under hjemmesygeplejen eller hjemmehjælperen. Jeg kan tage en opvask – gå tur med hunden – læse højt for en svagtseende – gå tur med en gangbesværet eller selv gå i bank eller posthus for en, der har vanskeligheder med at færdes ude. Mange praktiske opgaver hører ofte med til dagligdagen. Men flest timer går der nok med samtaler.

»Samtalen som værktøj« er titlen på en bog skrevet af en socialrådgiver. Et værktøj kan bruges både rigtigt og forkert. Hvis den besøgende taler mest, er det brugt forkert. Der kan også være dage, hvor man virkelig oplever indholdet af det fine ord – Samtalens Kunst. For at forstå lidt af den ensommes problemer, tror jeg, det er vigtigt, også at acceptere noget af den ensomhed der bor i en selv. Ligesom det er vigtigt at have syn for det positive i at være alene.

Man møder dem, der i deres ensomhed og skrøbelighed vedkender sig tilstanden og alligevel gerne vil leve og følge både børne- og oldebørn. Dem går man fra med noget livsbekræftende, noget der inspirerer til det næste besøg. Der er også dem, der synes, de er berøvet alt også lysten til at møde morgendagen.

Det var lidt om en gren af kirkens arbejde. Vangede Kirke er en stor smuk kirke, hvorfra der udgår meget forskelligt menighedsarbejde:

Foredrag, bibeltimer, koncerter, kirkekaffe, kirkefrokost, spejderarbejde, endvidere er mange engageret med at forberede og afvikle den årlige basar. Overskuddet fra denne går til Vangede Sogns frivillige menighedsarbejde.

Det er vigtigt med et godt bagland, og jeg tror, det kan mærkes

ude i hjemmene, når man selv er glad og tryk ved at høre til i en kirke og menighed.

Nepal

Søster *Ingrid Ammitzbøll*, der er sygeplejelærer i Nepal, fortæller om sit arbejde dér:

Endnu et år i Nepal

1990 blev et anderledes år for os i Nepal. Den voksende modstand mod landets politiske system blev mere synlig og udviklede sig snart til strejker, vold, gadekampe, revolution. Hvem af os husker ikke de dramatiske dage i april, hvor demokratiet blev født, og folks jubel ingen ende ville tage. Enheden var synlig, kodeordet frihed, løfterne mange... Men det blev hverdag igen med andre og store problemer, som krævede deres løsning og fortsat gør det. –

At disse politiske omvæltninger kom til at præge livet på Nursing campus i Kathmandu, kan ikke undre, men midt i det hele lykkedes det stort set at fortsætte undervisningen og uddanne endnu et hold sygeplejersker, som kan være med til at udbygge det sundhedsarbejde, der er så åbenlyst behov for i et land som Nepal.

Lad mig fortælle lidt fra vores hverdag. Skolen summer af liv denne onsdag morgen, hvor alle 110 elever har studiedag med tæt program. Det er nødvendigt, når en kombineret sygepleje/jordemoderuddannelse skal nås på 3 år. Det nye hold lytter sig ind på, hvad sundhed og sygdom er forud for de kliniske erfaringer med besøg i skoler, hos familier, på sundhedscentre og hospital. – 2. års eleverne skal lære mere om graviditet og fødsel, om raske og syge børn før morgendagens møde med nye situationer – i ambulatoriet, på fødestue eller børneafdeling. Sidstnævnte har senge alle vegne – regntidens koleraepidemi er over os. Det betyder daglige dødsfald og understreger behovet for også at lære om profylakse.

De ældste elever har travlt med at udbygge deres viden om mange andre sygdomme, men forbereder sig også på den afsluttende erfaring i administration og pædagogik. På hospital, sundhedscent-

Sygeplejeskolen i Nepal, hvor søster Ingrid Ammitzbøll arbejder.

tre, mobilklinikker venter mange syge og endnu flere pårørende – et aktuelt forum for sundhedsundervisning, og der lyttes gerne...

At ændre adfærd er en meget længere proces, så der er lang vej til rent drikkevand for alle, til bedre hygiejne og sundere kost, til færre, men raske børn og bedre levevilkår. Men vi er begyndt, og det er vort håb, at også dette års nye sygeplejersker må være et skridt på vejen frem. –

Pakistan

Fra sit arbejde i Pakistan beretter søster *Elsi Steffen*:

Mellem flygtninge i Pakistan

Det er tidlig morgen og en stille regn forhindrer udsynet til bjergene som omgiver os, temperaturen er på ca. 15 grader, og det er meget behageligt her midt i januar. Vi har haft den første sne, som dækkede træer og buske og alt i landskabet, så det lignede et dansk jule-

motiv. Selvom sneen giver problemer er vi taknemmelige for hvert et fnug og for hver en regndråbe, da vi lever i et meget tørt område ca. 1700 meter over havet her i Balochistan den ene af de fire provinser i Pakistan.

Hvad laver en dansk diakonisse her i Quetta, hovedstaden i Balochistan ca. 100 km fra den afghanske grænse? I 1984 fik jeg en opfordring fra Folkekirkeens Nødhjælp til at deltage i hjælpearbejdet for afghanske flygtninge i Pakistan og har siden været beskæftiget her. Den Pakistanske Lutherske Kirke har gennem over hundrede år haft kontakt med befolkningen i Afghanistan gennem de kristne hospitaler, der ligger langs grænsen og som gennem årene har behandlet patienter fra begge sider af grænsen. Derfor var det nærliggende, da flygtningestrømmen begyndte i 1979 at starte et hjælpearbejde ud fra disse hospitaler.

Midlerne til arbejdet i de to organisationer jeg er involveret i kommer fra mange lande rundt omkring i verden, Christian Hospitals Refugee Extension Project (CHREP) tager sig af den sundhedsmæssige side, Inter Church Aid (ICA) tager sig af uddeling af forskellig form for hjælp, telte, tæpper, tøj og mad, desuden har vi adskillige undervisningsprojekter.

Balochistan har mellem 900.000 – 1 mill. flygtninge, det svinger lidt, en del rejser tilbage, når der er roligt i deres område, andre kommer på grund af nye uroligheder. CHREP samarbejder med tre hospitaler her i byen hvor vi betaler for flygtningenes behandling, Christian hospital som behandler både kvinder, mænd og børn, de to afghansk administrerede hospitaler Malalay og Shudada som behandler kvinder og børn, da vi er i et muslimsk land, må vi følge traditionen, at mandlige læger behandler mænd, og kvindelige læger behandler kvinder. Vi har desuden i adskillige år haft en lille klinik i udkanten af byen, hvor vi behandler kvinder og børn. Foruden almindeligt konsultationsarbejde har vi undervisning af mødre med småbørn, vi giver dem undervisning i hygiejne, forebyggelse af de almindelige sygdomme og i vigtigheden af vaccination af børnene, som vi prioriterer meget højt. Mødrene og alle

kvinder mellem 15 og 45 får tilbud om tetanus vaccination. To gange ugentligt er der undervisning i madlavning for de underernærede børn og bespisning. I samme klinik arbejder vores øjenspecialist to gange ugentligt i konsultationen, mindre indgreb kan foretages, hvorimod de større operationer foretages på Christian Hospital, som er et oprindeligt øjenhospital.

Vi har set det som en af vore opgaver at hjælpe de flygtninge, som af en eller anden grund ikke er registreret, og som derfor ikke modtager nogen form for hjælp. En rullende klinik kører ud fra kontoret hver morgen og besøger ugentligt 5-6 områder, hvor vi tilbyder vaccination af børn og kvinder og om nødvendigt almindeligt klinikarbejde, personalet prøver også her at give undervisning i forebyggelse af sygdomme, men under de forhold, flygtningene lever, er det lidt svært at følge vore anvisninger. Indtil januar 1990 havde vi også to klinikker i en lejr med op til 30.000 flygtninge, men på grund af færre midler, og da en del af flygtningene er rejst hjem, overdrog vi arbejdet til FN. I de tre hospitaler og vore fem projecter behandlede vi i november måned 1990 22.061 patienter.

Gennem Inter Church Aid har vi været i stand til at hjælpe ca. 1000 nyankomne familier, som stod uden hjælp i 1990. Vi uddelte telte, tæpper, tøj og sko og en måneds madration. Nogle af flygtningene havde været undervejs i op til 3-4 måneder. De kom fra nogle af de nordlige provinser, der grænser op til Rusland, regeringen havde gjort det umuligt for dem, da de ikke ønskede at samarbejde med den russiskstøttede regering.

Gennem adskillige år har vi støttet to børnehjem, et for ca. 70 piger og et med 110 drenge, det er hovedsageligt forældreløse børn eller hvor en af forældrene er forsvundet. Hjemmene ledes af en afghansk kvinde-organisation, og veluddannede lærere er tilknyttet skolerne.

Undervisning er en vigtig del af en befolknings tilværelse, en nation, som ikke har et veludviklet undervisningsapparat, er en svag nation, og kan let blive overtaget af bedre uddannede, vi prøver efter bedste evne at udfylde nogle af hullerne for den afghanske ung-

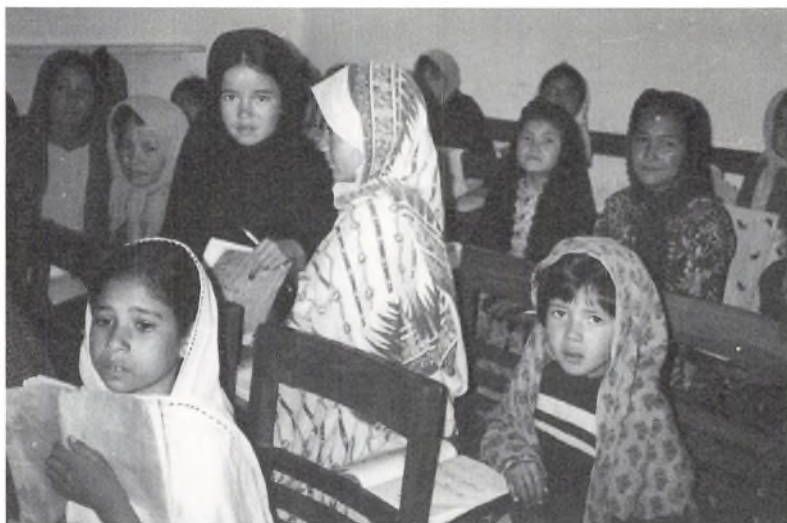

Uddeling af mel og olie til flygtninge.

dom i undervisningsøjemed. I haven til vores lille klinik har vi oprettet en skole for 50 drenge. De kommer fra de nordlige provinser, hvor de taler en speciel dialekt og derfor har sprogvanskeligheder.

Blandt unge afghanere er der en stor interesse for at lære også for fremtiden, vi har stor søgning til vort lille project i computerlære. Her på kontoret har vi undervist i brugen af computere de sidste tre år, elevholdene er på 6, hvoraf de fleste har taget et intensivt engelsk sprogkursus, da undervisningen foregår på engelsk. Efter eksamen uddeles et Diplom, og vi har haft den glæde, at flere af vore elever har fået ansættelse her i byen.

For kvinderne har vi startet et lille broderiproject, mange kvinder kan ikke færdes frit, så de er ikke i stand til at komme til os. Vi har derfor ansat en afghansk kvindelig skrædder, som besøger kvinderne i hjemmene, uddeler stof, tråd og mønster, senere afhentes det færdige produkt, og kvinderne bliver betalt for arbejdet. Det giver dem en mulighed for lidt ekstra penge. Det færdige pro-

Fra en af flygtningearbejdets pigeskoler.

dukt bliver solgt dels ved bazarer dels fra kontoret, hvor vi har et lille udsalg to gange ugentligt.

På vore to afghanske hospitaler har vi også en etårig uddannelse af sygehjælpere som støttes af ICA.

Det er en udfordrende og inspirerende hverdag, vores opgave er at gøre tilværelsen lidt lysere og lettere for de afghanske flygtninge, vi samarbejder med og prøver at hjælpe. I den situation – både på grund af religion og sprogvanskeligheder – er det mest gennem vor måde at optræde på, at vi kan få kontakt og få et samarbejde istand. Vort håb er, at muligheden for flygtningene til at vende tilbage til et frit Afghanistan kan blive indfriet inden for en overskuelig fremtid. Indtil da er der et stort arbejde, som venter her både menneskeligt og økonomisk.

Smidstrup

Om det brogede liv i Sankt Lukas Stiftelsens feriehem ved Smid-

strup Strand får vi denne beretning fra stedets leder, søster *Signe Krogh*.

Livet i et hus!

I sidste årsberetning blev der orienteret om baggrunden for oprettelsen af et åbent feriehjem i Sankt Lukas Stiftelsens ejendom på Smidstrup Strand.

Man kan drømme drømme, men hvad er det blevet til? Hvordan er livet i dette hus? Hvad får man ud af at bruge nogle dage i denne sammenhæng?

Udgangspunktet er den verden, vi lever i, en verden, hvor der læsses en overflod af informationer, billeder og larm ind over os. Det er så ofte en forvirrende mangfoldighed af indtryk, som oven i købet er passé i morgen! Hvad kan vi holde os til i hverdagene? Over for livets tilskikkelser?

Kommer man ind ad lågen på Sognevej 15, kan man overraskes af husets specielle arkitektur, som giver området karakter og en egen harmoni. Naturen: træer, buske, skovbund, fuglesang og havets småbrusen understreger, at her er en god ramme for samvær og stilhed.

Dagene har en rytme, man kan hvile i! Morgenandagt i kirken, de faste spisetider og samvær med andre. Mulighederne for spadse-
reture langs stranden eller ad markveje og stier – alene eller sammen med andre giver et rimeligt ydre niveau for hvile og ro til at bearbejde egne tanker og spørgsmål. Guds ord og stemme, som vi så let overhører i hverdagens optagethed, men som vi i grunden læn-
ges efter, bliver påny hørlig.

I stilheden i kirken og i samtaler med hinanden får vi hjælp til at få orden i vort sind. En tid i denne atmosfære, hvor vi ganske vist ikke kan forudse ret meget, men i afsondretheden kan det afklares: fremtiden skal vi gøre mulig! Vi, som gerne vil skabe fornyelser for at højne livskvaliteten i miljø, samfund, arbejdsbetingelser o.s.v., opdager, at vi kan ivre så meget for disse ting, at vi glemmer det enkle, der bør gøres i egen sammenhæng.

Til livet i et hus hører festdage som advent, jul, påske og pinse.

Advent sætter os i gang med pyntning med adventskranse. Der er mørkt på landet, men lysene stråler desto mere. Skumringsstilheden, som vi næsten har glemt i vort livsmønster, bliver påny en realitet med et godt indhold.

Grantræer og guirlander kommer tidligt på plads. Selvfølgelig snakkes der med økonomaen om mad og kager. Julegaver skulle helst klares i tide. Vi hilser med glæde på vore advents- og julesalmer. Vi synger og spiller. Lidt leg og oplæsning hører med, og så har vi en tanke om, at vi gerne hvert år skulle lære en ny julesang eller julesalme. Vi glæder os sammen med de ca. 20 julegæster til at holde en stilfærdig, gammeldags jul, hvortil hører julegudstjeneste, som alle deltager i. Enkelte naboer kommer og slutter sig til os i vor julesang, og vi lever med i juleevangeliets glade og forjættende tale til os.

Julemad, mandelgaver, julegaver – jo, det går efter traditionen! Vi vandrer om juletræet, og vi bliver ru i stemmerne og trætte i benene meget førend vi har lyst til det, men så kan vi dele juleminder med hinanden og måske kan vi lytte til julehistorier.

Helligtrekongersaften og -dag tænker vi på de vise mænd fra Østerland: Kasper, Melchior og Balthazar må have plads i vor midte. De kom fra lande med en anden kultur og religion. De bærer vidnesbyrd om, at Jesus blev født til frelse for alle mennesker. Sociale og nationale grænser sprænges.

I påsken har vi stille dage. Vi oplever det dybe, åndelige fællesskab i den gode stilhed i kirken. Skærtorsdag, Langfredag og Påskedag. Som apostlene var vankelmødige disciple, er vi det også. Apostlene blev forvandlede, så de kunne grundlægge menigheder i massevis og organisere diakoni for fattige, syge, enker og faderløse. Som apostlene blev forvandlede, beder vi om, at vi må blive det, så vi er brugbare og ivrige vidner.

Med pinse begynder en ny fase i livet her, idet sognepræsten i vort sogn, Blistrup, som en selvfølgelig ting og til vor glæde, har påtaget sig at være ansvarlig for sommerlandsgudstjenester i den lille kirke. Alle er velkomne, og vi er glade for, at mange møder op. Bagefter hygger vi os med kirkekaffe og solnedgang.

I pinsen er det naturligt at spørge: Hvem er Helligånden? Hvor-
når blæser den? Svar vi kan tale om er f.eks.: Der, hvor der fejres
gudstjeneste, og der, hvor en spontant ringer på dørklokken hos et
menneske, der sørger og har brug for en til at snakke med om før og
nu, og der, hvor to bønder takker for den regn, som markerne har
tørstet efter.

Livet giver hver dag nye indtryk og impulser og fornyende ind-
faldsvinkler til at opleve nyt og prøve at dele med dem, vi har da-
gene sammen med.

Et spørgsmål kan lyde. Er I lykkelige over opgaven? Tja, hvad er
det at være lykkelig? I en samtale i en kirkelig sammenhæng fandt
man i en gruppe frem til nogle forslag: Lykkelige er de, der ikke irri-
teres over, at en menighed vover noget nyt, f.eks. nye salmer og nye
melodier og lykkelige er de sagtmodige – (ikke dem, der sover med
åbne øjne og bruger evangeliet som sovepude) og lykkelige er de,
der ikke bare hungrer og tørster efter barmhjertighed, men tager
affære for at andre kan mættes.

Vi siger – med bævende sind og dirrende tonefald »jo, vi er lyk-
kelige for en herlig opgave og for mødet med mange mennesker«. Det
betyder, at vi lever med glæde og munterhed som værktøj.

Sykredsen

Om sykredsens arbejde fortæller formanden, fru *Kæty Weberg*:

Store og små aktiviteter præger livet og arbejdet på Sankt Lukas
Stiftelsen.

Som en af de mindre aktiviteter må sykredsen betegnes. Denne
kreds af damer – nogle snart i en menneskealder – har med iver og
kreativitet gennem årene ydet støtte til søstrenes arbejde for så til
gengæld at modtage trofast venskab og hjertevarme fra søstrene.

Inden for de sidste 10 år er meget ændret på Sankt Lukas Stiftel-
sen. En del af det oprindelige arbejde er ophørt og nyt er påbe-
gyndt. Der vil stadig ske ændringer, også i året 1991, og der er fort-
sat behov for støtte til igangsættelser og til bevarelse af bestående
aktiviteter.

Een ting ændres ikke, den årlige basar, som søstrene gennem de sidste 80 år har indbudt til, godt hjulpet på vej af sykkredsens. Basaren vil atter i år blive afholdt den første mandag i december.

Forarbejdet til basaren ligger fortrinsvis i privat regie, hvor sykkredsens damer ihærdigt arbejder året rundt, for at der kan »tilflyde« basaren gode og lokkende tilbud. Netop tidspunktet for basaren inspirerer til fremstilling af smukke og nyttige julegaver, men også store såvel som små håndarbejder til gavn og pryd i basargæstens eget hjem – eller »gaven«, der kan anvendes på en særlig »mærkedag« – er en del af sykkredsens mål.

Sykkredsens medlemmer gør ligeledes en god indsats for at sælge mange af de store lodsedler.

Med denne årsberetning skal der også komme en opfordring til dem, der har lyst til at støtte Sankt Lukas Stiftelsens arbejde, om at melde sig som aftager eller sælger af lodsedlen. Den sælges fra 6 uger før basaren. Lodsedlen er en forløber for basaren, en lille påmindelse om, at der her på Sankt Lukas Stiftelsen stadig bliver gjort et stort arbejde for at hjælpe og lindre med medmenneskelig omsorg.

Hjælp os fortsat at hjælpe.

Tak for god hjælp i det forløbne år.

Medarbejdere

I årets løb døde en af hospitalets sygeplejersker som følge af en trafikulykke på vej til arbejdet. Tidligere hospitalsforstanderinde, søster *Edith Søndergaard Nielsen* har skrevet disse mindeord:

Sygeplejerske, *Sigrid Nielsen* døde den 25. april 1990 59 år gammel. En glad sygeplejerske på vej til sit arbejde blev udsat for en trafikulykke med bevidstløshed og død til følge. Sorgen og meningsløsheden lammede vore sind, vi kunne ikke fatte, at vi ikke mere skulle møde den glade og livsbekræftende kollega. Vi fik brug for det ord, der var drivkraften i Sigrid Nielsens liv og virke: »Tag jer af hverandre«. Hvor var hun altid optaget af at være til hjælp og støtte, i sit hjem for sin mand og sine piger, på hospitalet for patient-

Sigrd Nielsen.

terne og for alle dem, hun arbejdede sammen med. Glæde og håb spredte hun omkring sig. Vi vil ære hendes minde, og lade os inspirere af hendes liv og virke.

*

Sankt Lukas Stiftelsens Hospital har skiftet forstander. Efter 30 år på denne post faldt søster Edith Søndergaard Nielsen for aldersgrænsen. Ved en reception den 27. september 1990 havde en meget stor kreds af medarbejdere, venner m.fl. lejlighed til at sige farvel til søster Edith på denne post.

Johanne Petersen.

Som ny hospitalsforstander er ansat sygeplejerske *Johanne Petersen*, som kom fra en stilling som leder af en kombineret hjemmeplejeordning.

*

I årets løb er oldfrue Kirsten Ørum rejst fra Sankt Lukas Stiftelsen til en stilling andetsteds. Som ny oldfrue er ansat *Dorte Persson*.

Dorte Persson

Eleonora Andersen.

Bodil Aagaard Friis.

Til august åbner Sankt Lukas Stiftelsen center for personlig rådgivning. Til at forestå dette arbejde har bestyrelsen ansat cand. theol. *Eleonora Andersen* og sygeplejersker *Bodil Aagaard Friis*, som begge har uddannet sig til denne specielle opgave.

Bestyrelsen

Fru *Karen Horsten*, der har arbejdet med i bestyrelsen for Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen i en længere årrække, har på grund af den vedtægtsbestemte aldersgrænse måttet trække sig tilbage fra dette arbejde. Ved bestyrelsens møde i januar var der lejlighed til at bringe fru Karen Horsten en varm tak for hendes trofaste medleven i diakonissehusets virke. Fru Horsten fortsætter som medlem af Pilehusets bestyrelse.

Søsterfællesskab og Diakonissehus

ved søster Birte Norup

Er der i dag i vort samfund plads til og behov for et diakonissehus med det særlige, et sådant står for?

Det spørgsmål har vi i søsterfællesskabet igennem de senere år med mellemrum måttet stille os selv, nu sidst i forbindelse med sygeplejeskolens lukning, hvor vi nærmest følte, at gulvtæppet for en stund blev revet væk under fødderne på os.

For mange af os har det været uvirkeligt og ufatteligt at erkende, at vi skal sige farvel til et arbejde, som i næsten 100 år har været en væsentlig del af husets liv. Et arbejde, hvor de unge med det, de tog med sig herfra, var med til at synliggøre i vide kredse, hvad Sankt Lukas Stiftelsen står for.

Denne lukning kan godt give en følelse af, at der ikke umiddelbart synes at være plads, men ikke desto mindre tror vi fuldt og fast på, at der også i fremtiden vil være behov for det, et diakonissehus gerne vil stå for, nemlig – som en del af den kristne menighed at være et arnested for livsmodet, et sted, hvor vi hjælper hinanden med at gribe efter Guds løfter og i troen på disse løfter går de næste skridt med hinanden på tjenestens krævende vej. Men også et sted, hvor der vises og øves barmhjertighed, hvor man giver agt på hinanden og opflammer hinanden til kærlighedens gerninger – og et sted, hvor det nødvendige mod til at handle fremmes.

Derfor har vi ikke tabt modet! Vi føler fortsat, vi har en tradition og nogle værdier, som det er værd at kæmpe for, og derfor er vi frimodigt gået i gang med planlægning af nye opgaver.

Af de nye opgaver, som Sankt Lukas Stiftelsen arbejder med, kan

nævnes et kirkeligt rådgivningssted, *Sankt Lukas Stiftelsens rådgivningscenter*.

Hermed menes et sted, hvor der bliver lyttet under tavshedspligt og givet svar tilbage. Et sted, hvor mennesker en enkelt gang eller i et forløb over flere gange i en tryk og omsorgsfuld ramme kan arbejde med både tidligere og aktuelle kriser. Et sted, hvor dels individuel, dels par- eller familiesamtaler kan støtte den/de kriseramte til personlig og åndelig vækst.

Til at varetage denne opgave er ansat *Eleonora Skov Andersen* og *Bodil Aagaard Friis*, som præsenteres andetsteds i denne årsberetning.

Vi regner med, at arbejdet vil kunne starte i august 1991. Der arbejdes for tiden med en brochure, som vil kunne rekvireres, ligesom den vil blive sendt til menigheder i Københavnsområdet m.v.

Et andet nyt tiltag, som der arbejdes med, er oprettelsen af et »*Sankt Lukas Stiftelsens gæstehjem*« – foreløbig i dagtimerne – hvis formål skal være at stimulere ensomme, svage og trætte til samvær med andre og til varetagelse af hverdagens nødvendige små krav.

Adgangen hertil skal være uafhængig af alder og geografiske grænser.

Endelig arbejdes der med uddannelsesplaner, foreløbig til *efteruddannelse inden for ældreforsorg*. Vi håber på senere at kunne udbygge uddannelsesvirksomheden med forskellige kurser, dels tværfaglige, dels kurser med henblik på vejlederrollen inden for ældreforsorgen, samt kurser med henblik på bevidstgøring af diakonal/kirkelig identitet.

For de to sidste aktiviteter vedkommende må der dog tages forbehold for bestyrelsens endelige godkendelse.

Et spørgsmål, som søsterfællesskabet også i det forløbne år har måttet tage stilling til, er spørgsmålet om evt. anvendelse af Sankt Lukas Stiftelsens hospital som privat betalingshospital.

Flere har foreslået denne løsning, ligesom der fra forskellig side

har været tilbud om hjælp til at ændre hospitalets status i nævnte retning.

Søsterrådets behandling af dette spørgsmål mundede ud i en tilkendegivelse til bestyrelsen, som tog denne til efterretning:

»Et privat betalingshospital vil kun kunne benyttes af dem, der har økonomi til enten selv at betale for ophold og behandling eller til at tegne den fornødne forsikring. Men virkeligt mange vil ikke på rimelig vis have økonomisk mulighed for at blive indlagt på et sådant hospital. Og *den* begrænsning vil diakonien ikke kunne leve med. Den vil tværtimod føle sig forpligtet til også – og især – at tage sig af dem, der ikke selv har mulighed for at skaffe sig den nødvendige hjælp. Sin solidaritet med dem, der på en eller anden måde er svagere stillet kan kirkens diakoni aldrig opgive. Ligeså lidt som den kan nægte at tage sig af dem, der er økonomisk mere velstillede.

Derfor må Sankt Lukas Stiftelsens søsterråd klart tilkendegive, at man ikke finder det muligt for Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen at indgå i nogen form for samarbejde om drift af et privat betalingshospital.«

Vi har i det forløbne år erkendt sandheden i den nylig afdøde forstander i Neuendettelsau, *Heinz Miederers* ord: »Vi befinder os i vore diakonissehuse i en tid med omstrukturering og ombygning, og det vil vi blive ved med længe endnu. Vi vil ofte føle os rådvilde med hensyn til, hvorledes og hvor vi skal bygge videre. Det vil ofte være koldt og blæsende, når en mur her og der bliver revet ned, og mange gange vil vi for en tid ikke have tag over hovedet. – Men vi er kaldede til at bygge.«

*

Søsterfællesskabet omfatter i dag 113 søstre, heraf 2 prøvesøstre og 111 diakonisser. Aldersmæssigt er der en spredning fra 22 til 97 år. Skønt de fleste af søstrene har nået, hvad man benævner »pensionsalder«, er mange – så langt kræfterne rækker – engageret i forskelligt arbejde enten inden for diakonissehusets rammer eller

Fra søster Edith Søndergaards afskedsreception.

udenfor i socialt kirkeligt arbejde i genbrugsbutikker, besøgstjeneste, væresteder og lignende. Og når kræfterne bliver små, kan der fortsat øves en indsats i forbønnens tjeneste.

Arbejds mæssigt er der i det forløbne år kun sket enkelte ændringer, idet vort hospitals mangeårige forstanderinde, søster *Edith Søndergaard Nielsen* med udgangen af september måned fratrådte på grund af alder. Dette blev markeret ved en reception, hvor omkring 400 mennesker mødte op for at sige søster Edith en velfortjent tak for hendes dygtige ledelse gennem de mange år.

Søster Edith har nu overtaget kapeltjenesten efter søster *Karen Bom*, som i mange år har varetaget denne vigtige opgave.

Diakonissehuset danner helt naturligt den ydre ramme om søsterfællesskabets funktion. Det gør det gennem regelmæssigt andagts- og gudstjenesteliv, bibeltimer, koncerter, Ydre missions møder, foredrags- og filmaftener, samtalegrupper og »hyggeaftener«, men også ved, at søstrene her har deres bolig. Diakonissehuset er et

Årets jubilerende søstre.

levende hus, der både kan summe af travl aktivitet og give mulighed for stilhed.

Lidt om fester og gæster

Fester

Dér, hvor man deler hverdage med hinanden, betyder det også noget at få lov at dele festdage sammen, og i et stort hus er der mange festdage i løbet af et år – i form af jubilæer, runde fødselsdage og andet, man gerne vil markere.

Diakonissehusets 90 års dag fejredes den 6. maj og indledtes med festgudstjeneste i kirken. Ved årsfesten fejres også de søstre, som i årets løb har haft jubilæum.

I år kunne 15 søstre fejre henholdsvis 70, 65, 60, 50 og 40 års jubilæum.

Ved den efterfølgende middag for søstre, de jubilerende søstres familie, bestyrelse, medarbejdere, venner af huset og repræsentan-

ter fra danske, norske, svenske og tyske diakonissehuse lød mange gode og varmende ord til Diakonissehuset og de jubilerende søstre.

Også i år har vi i marts og september haft dimissionsfester og kunnet glæde os over hver gang at kunne sende en flok dygtige og veludrustede sygeplejersker ud til deres krævende opgave.

Som et led i årets faste rytme indgår basar og adventsfest i december måned. Ved basaren kunne vi glæde os over at gense mange af husets venner samt nuværende og tidligere medarbejdere og elever. Dagen sluttede i kirken, hvor provst *Karl-Erik Wienberg* talte.

2. søndag i advent havde vi adventsfest for medarbejdere med familie. Mere end 200 havde taget imod indbydelsen, og aftenen udvikledes – traditionen tro – med fælles måltid, gudstjeneste, julestue og underholdning.

At have gæster

Diakonissehuset vil gerne søge at leve op til sit ansvar som en aktiv og levende del af den danske folkekirke.

Derfor falder det også naturligt både at tage del i kirkens liv på forskellig vis udadtil, og at åbne vore døre for forskellige kirkelige arrangementer. Således har f.eks. Det danske Missionselskab holdt forårstævne her, Sygeplejerskernes Missionsforbund forårsfest og Israelsmissionen adventsmøde.

Fra det økumeniske arbejde vil vi især huske 1990 for den fælles søsterdag, som i maj blev holdt for katolske søstre og diakonisser til markering af 25-året for oprettelsen af en fælles bibelkreds.

I november husede Sankt Lukas Stiftelsen en ungarsk kirkelegation, som med biskop *Beta Hamati* i spidsen var indbudt af Den Danske Folkekirkes Mellemkirkelige Råd.

7 teologistuderende fra henholdsvis Rumænien, Indien, Madagascar og Estland har boet her i 3 måneder, mens de fulgte et semester ved Københavns Universitet, tilrettelagt for udenlandske studenter. Også Svenska Kyrkans Riksmöte for Diakoni, som i år holdt møde i Helsingborg, aflagde et eftermiddagsbesøg på Lukas Stiftelsen.

Udover de nævnte har vi glædet os over talrige besøg af enkeltpersoner eller grupper – i længere eller kortere tid – fra Danmark, Norge, Sverige, Polen, Rumænien, Tjekkoslaviet, Tyskland, England og Sudan.

At være gæst

Lige som det er spændende og berigende at modtage gæster, således er det også vældig inspirerende selv at få lov til at være gæst, og søstre rejser meget og gerne.

Ofte er målet besøg i andre diakonissehuse, og uanset om rejsen går nordpå eller sydpå, føler man sig som diakonisse straks hjemme i andre diakonissehuse.

10 søstre herfra har deltaget i årsfest, indvielse eller jubilæumsfestligheder ved 5 diakonissehuse i Oslo, Stockholm, Uppsala, Flensburg og Teltow ved Berlin samt Diakonhøjskolen i Oslo.

Andre har været meget langt væk, idet 2 søstre har besøgt søster Elsi Steffen i Pakistan og 2 andre søster Ingrid Ammitzbøll i Nepal.

Ved det nordiske diakonisse- og diakonmøde i Blokhuis i juni følte vi danske, at vi både *var* gæster og *havde* gæster, idet det var Danmark, der stod som arrangør af mødet, som havde samlet ca. 200 deltagere fra hele Norden under temaet: »Liv og vækst«.

Det var festlige og givende dage.

For mig er det at leve Kristus og det at dø en vinding

ved Gunner Tøttrup

Det kan være svært at forstå, at døden kan være en vinding – en fordel.

De fleste hænger dog ved livet, og kun den meget plagede, læn- ges efter døden. Men her skrives ordene af en, der kan arbejde trods ydre vanskelige kår – han skriver fra et fængsel – og alligevel betragter han døden som en vinding.

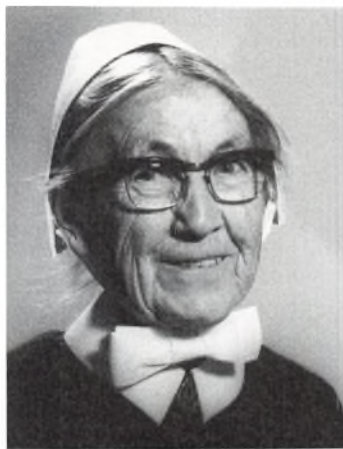
Men vi skal ikke overse, at det er for det menneske, for hvem Kri- stus er livet, døden er en vinding! Den sidste del af sætningen kan ikke stå alene.

Den, der hører Kristus til, kan se fremad med forventning. At træde ind til livet med Gud vil for hvert eneste menneske være en overvældende overraskelse. Nogle tænker gerne fantasifuldt om li- vet i Guds glæde, og da er det godt at vide, at vi aldrig kan glæde os for meget eller for farverigt. Virkeligheden vil altid være en glæde- lig overraskelse.

I denne tro har vi igen i det forløbne år båret søstre til Hellerup Kirkegård.

Er livet alt lifligt hernelen,
i ånden med Herren et Eden,
hvor kan vi dog nogen tid glemme:
langt bedre hos Herren derhjemme!

(Grundtvig)

Diakonisse, søster *Petrine Knudsen* blev født den 5. november 1894 i Øster Lindholt i Tvis Sogn som datter af gårdmand Peder Knudsen og hustru Ane, og søster Petrine døde stille på Lindely den 6. maj 1990.

Som 25-årig blev søster Petrine søsterelev på Sankt Lukas Stiftelsen i Nørre Allé og arbejdede bl.a. i nogen tid i de arbejdsstuer, som oprindeligt var den første spire til det arbejde, der i år 1900 blev til Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen. Fra september 1924 blev søster Petrine knyttet til arbejdet i spisestuen og her fik hun sin livsopgave, langt de fleste år som spisestuens leder.

Her blev det hendes opgave at sørge for rammerne om det måltidsfællesskab, der er så vigtig en del af det menneskelige fællesskab.

I spisestuen mødte alle søstereleverne søster Petrine, når de under deres elevtid arbejdede dér. Her lærte de meget af praktisk art, men modtog også meget gennem søster Petrines personlige varme.

Den 12. november 1989 havde søster Petrine været søster i 70 år, og det skulle fejres ved festgudstjenesten den 6. maj 1990. Få dage i forvejen blev hun syg og under gudstjenesten fik hun lov til at gå ind til den evige glæde.

Søster Karen Rønnenkamp Holst

Diakonisse, søster *Karen Rønnenkamp Holst* blev født den 16. juli 1908 i Fuirendal Sogn som datter af godsforpagter L. Rønnenkamp Holst og hustru Sigrid og døde på Lindely den 5. oktober 1990.

Efter realeksamen og ophold på Frederiksborg Husholdningsskole blev søster Karen uddannet på Frøbelhøjskolen, hvorefter hun 1. oktober 1932 startede en privat børnehave i Lyngby.

Søster Karen voksede op i et kristent hjem og blev gennem Oxford-bevægelsen hjulpet ind i et bevidst gudsforhold.

Efter at have været patient på Sankt Lukas Stiftelsens Hospital, blev søster Karen klar over, at hendes fremtidige plads var som søster i Diakonissehuset, og den 1. september 1938 begyndte hun som søsterelev og blev den 8. marts 1940 optaget som prøvesøster.

Allerede som prøvesøster blev søster Karen fra 1943 leder af Sankt Lukas Stiftelsens børnehjem, Lundegård. I 1948 blev hun indviet til diakonisse, hvorefter hun blev uddannet til ergoterapeut og arbejdede som sådan i 15 år på Kolonien Filadelfia.

Søster Gunder Hoi

Diakonisse, søster *Gunder Hoi* fødtes i Tyrstrup i Sønderjylland den 19. oktober 1898 som datter af boelsmand og kommuneformand Ebbe Sørensen Hoi og hustru og døde på Lindely den 23. oktober 1990.

I sin tidligste ungdom kom søster Gunder til personlig tro, og gennem faderens tidlige død og moderens sygdom modnedes hun til at se, at troens liv er tjeneste. Da hun i et ungdomsblad så, at Sankt Lukas Stiftelsen manglede søstre, hørte hun det som et personligt kald til at melde sig til tjeneste. Allerede inden genforeningen i 1920 sendte hun sin ansøgning om at blive søster, og den 12. februar 1920 trådte hun ind i søsterfællesskabet.

Efter sin uddannelse til sygeplejerske og indvielse til diakonisse begyndte søster Gunder – kun to dage efter indvielsen – i menighedsplejen i Øster Løgum, og her blev hun nøjagtigt i 39 år.

Den, der er så længe i tjeneste, bliver ét med sit sogn og egnens befolkning; og da søster Gunder som 69-årig flyttede tilbage til Sankt Lukas Stiftelsen var en god del af hendes hjerte stadig i Sønderjylland.

Søster Karla Hummelmose

Diakonisse, søster *Karla Hummelmose* var født den 15. december 1919 i Hjerm og var datter af gårdejer Anders Hummelmose og hustru. Søster Karla døde i Diakonissehuset den 15. november 1990.

Som så mange andre unge piger fik søster Karla i sin tidligste ungdom uvurderlig støtte i sit åndelige liv gennem KFUK, og under et ophold på Tommerup Højskole mødte hun kaldet til diakonisse.

Da kaldet var nøje overvejet blev ansøgningen afsendt og i 1943 begyndte søster Karla som søsterelev. Frimodigheden til at leve i kaldet hentede søster Karla bl.a. i det ord fra Josvabogens 1. kap. vers 9, som hun valgte som sit ord ved optagelsen til prøvesøster: »Vær frimodig og stærk; vær ikke bange og bliv ikke forfærdet, thi Herren din Gud er med dig i alt, hvad du tager dig for.«

Efter at være blevet uddannet til sygeplejerske blev søster Karla indviet til diakonisse den 6. maj 1951. Fra 1949 til 1954 arbejdede hun på Gentofte Kommunes alderdomshjem Solhjem og kom derefter til Stefanshjemmet i Århus som afdelingssøster, hvor hun var til 1971. Så fulgte igen nogle år på Solhjem, og i de sidste 10 år gjorde søster Karla tjeneste som aften- og nattevagt, dels på vort hospital, dels på Lindely.

Organisation og økonomi

ved K. Mundus

I Sankt Lukas Stiftelsens arbejde har der i 1990 været beskæftiget ca. 600 medarbejdere, og de samlede udgifter var ca. 133 millioner kroner.

Af og til møder man spørgsmålet om organisationen af de mange aktiviteter.

Bestyrelsen for Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen er øverste myndighed. Bestyrelsen har 16 medlemmer, heraf er 3 valgt af søsterrådet. Forstanderinde og forstander er faste medlemmer.

Bestyrelsens formand, næstformand og kasserer samt forstanderinde og forstander og yderligere et bestyrelsesmedlem udgør forretningsudvalget, som har til opgave at lede Stiftelsens virksomhed i overensstemmelse med bestyrelsens beslutninger.

Den daglige ledelse varetages af forstanderinde og forstander.

Søsterrådet består af forstanderinde og forstander samt 7 søstre, der vælges af søstrene. Søsterrådet kan på eget initiativ eller på opfordring fra bestyrelsen udtale sig om alle Diakonissehusets anliggender.

Diakonissehusets bestyrelse udpeger flertallet af bestyrelsesmedlemmer i Pilehuset og Lundegård.

I overenskomsten om hospitalets drift er aftalt, at hospitalets bestyrelse består af 3 medlemmer valgt af Københavns Amt samt af forretningsudvalgets 6 medlemmer. Diakonissehusets formand er fast formand for hospitalets bestyrelse.

Bestyrelserne holder møde mindst 4 gange årligt, medens forretningsudvalget mødes ca. 10 gange hvert år. På de sidste sider i år-

bogen findes en fortegnelse over de enkelte bestyrelser og institutionens ledende medarbejdere.

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen

Diakonissehuset er grundstenen i arbejdet, det er søstrenes hjem og rammen om et åndeligt, arbejdsmæssigt og økonomisk fællesskab. Herfra udgår arbejdet i husets institutioner og uden for Diakonissehuset, og hertil hører Lindely, hjemmet for ældre søstre.

De samlede udgifter til Diakonissehuset, Lindely, Smidstrup, »Huset« og øvrige aktiviteter udgjorde i 1990 18,5 mill. kr. mod ca. 17,5 mill. kr. i 1989. Stigningen hidrører fra pris- og lønstigninger og fra de nye aktiviteter, der er påbegyndt i de senere år.

Regnskabet viser et overskud. Det er således muligt at fortsætte igangværende arbejder og endda tænke på nye opgaver.

Indtægterne kommer fra søstrenes arbejde og folkepension, men også fra arvebeløb, gaver og bidrag.

Københavns Amts beslutning om nedlæggelse af sygeplejeskolen var en stor skuffelse, men også en udfordring til at tage nye opgaver op. Et udvalg arbejder med idéer, som betyder, at skolens bygning ikke vil stå tom, men igen vil summe af liv.

Sankt Lukas Stiftelsens Hospital og Sygeplejeskole

Denne selvejende institution drives efter overenskomst med Københavns Amt med egen bestyrelse og egen økonomi, uafhængig af Diakonissehusets økonomi.

Nuværende overenskomst udløber 31.12.1991 og forhandlinger om en ny aftale er påbegyndt. Efter det foreløbige forhandlingsoplæg, er der al grund til at regne med, at hospitalet fortsat vil indgå som en del af amtets sygehusvæsen, og at der fortsat vil være brug for vor ekspertise og holdning.

Det funktionelle samarbejde med Københavns Amt forløber upåklageligt, for hospitalets vedkommende sker dette med amtssy-

gehuset i Gentofte, og for sygeplejeskolen med amtssygehuset i Glostrup. De samlede netto-udgifter i 1990 til hospital og sygeplejeskole udgjorde 108 mill. kr. Antal sengedage 1990 var 48.154.

Lundegård

Lundegård er en selvejende institution med egen bestyrelse. Institutionen har overenskomst med Gentofte kommune i henhold til lov om social bistand (daginstitutioner for børn).

Lundegårds bestyrelse består af 5 medlemmer, heraf er 3 udpeget af Diakonissehuset og 2 valgt blandt forældrene.

De samlede udgifter i 1990 udgjorde 2,6 mill. kr. Lundegård er normeret til 60 pladser, og der er fortsat udsigt til fuld belægning.

Pilehuset

Pilehuset er en selvejende institution med egen bestyrelse. Hjemmet har overenskomst med Københavns Amt i henhold til lov om social bistand.

Bestyrelsen består af 5 medlemmer, 1 udpeget af Gentofte kommune, 1 udpeget af Københavns amtsråd og 3 udpeget af Diakonissehuset.

De samlede udgifter var i 1990 knap 3,9 mill. kr.

Tak

En årsberetning fra Diakonissehuset og dets arbejdsgrene vil ikke give det rette billede, uden at der rettes en tak til alle husets venner for opmuntring, gaver, arv, legater, årsbidrag og basarbesøg. Alt dette modtager vi med glæde og som et udtryk for støtte til husets aktiviteter og formål.

År efter år sender ca. 500 trofaste venner af huset deres årsbidrag. I 1990 blev det til kr. 92.465,-.

Hjertelig tak.

En varm tak sendes til præsterne ud over landet, som på Sankt Lukas Stiftelsens kollekt dag (2. søndag efter påske) eller ved høst-offertide, beder om en gave til husets arbejde – en tak, der også har

adresse til de mange kirkegængere, som på denne måde har ydet et bidrag til arbejdet. I forbindelse med Sankt Lukas Stiftelsens offer- og bededag modtog vi således i 1990 i alt kr. 52.940,- og som høstoffer i alt kr. 13.748,-.

I løbet af 1990 har vi modtaget kontante gavebeløb til et samlet beløb af kr. 204.740,- + julegaver kr. 17.250,- og desuden legat og arvebeløb på kr. 751.665,-.

Vor glæde og taknemmelighed over alle ovennævnte gaver er dobbelt, idet vi modtager dem som bevis på, at der er rigtig mange mennesker, som har interesse for vort arbejde, og som økonomisk vil bidrage til dets fortsættelse.

Ved gudstjenesterne i Sankt Lukas Stiftelsens kirke blev der i løbet af 1990 indsamlet i alt kr. 77.730,80, der er fordelt til de indsamlede formål.

Den årlige basar, der afholdes den første mandag i december måned, indbragte i 1990 kr. 202.169,- netto. Overskuddet ved basaren skal anvendes til Sankt Lukas Stiftelsens arbejde. Vi bringer en tak til alle, der har stået for arrangementet – søstre, medarbejdere, hjælpere udefra – men også en speciel tak til de mange, der år efter år sender gaver, håndarbejder, varer m.m., uden hvilke det ikke var muligt at holde denne basar. Sidst, men ikke mindst, skal der lyde en tak til alle, der mødte op for at støtte basaren.

Det økonomiske resultat er naturligvis vigtigt, men vi glæder os også over at møde så mange af husets venner, som ved deres arbejde og fremmøde er med til at gøre denne årligt tilbagevendende dag til en festdag.

I forbindelse med basaren havde vi den glæde, at provst *K.E. Wienberg*, Hellerup, afsluttede den festlige dag i kirken. Vi vil hermed bringe en tak til provst *K.E. Wienberg* og medarbejderne i komité og sykkreds:

Fru Kæty Weberg (formand), fru Tove Juul, fru Jenny Nielsen og fru Kamma Tøttrup. Fru Anne Andersen, fru Ellen Andersen, fru Laura Ruben Andersen, frk. Else Balslev, frk. Birthe Boborg, fru Hanne Christiani, fru Helle Dra-

strup, fru Ruth Eppers, frk. Molly Eriksen, fru Grethe Everberg, fru Signe Frydlund, fru Sylvia Gillesberg, fru Elsebeth Hartling, fru Ilse Hjermind, fru Jytte Holtegaard, frk. Erna M. Hultberg, fru Ellen Hyllested, frk. Else Jacobsen, fru Bodil Jensen, fru Inger Jensen, fru Jytte Jensen, fru Lizzie Kastor Jørgensen, fru Birte Kampmann, fru Bodil Knudsen, frk. Lydia Knudsen, fru Ruth Kofoed, fru Nanna Konnild, fru Harriet Krause, fru Lise Lachmand, fru Linda Lange, frk. Nina Langebæk, fru Birgit Samsøe Mikkelsen, frk. Anna Møller, fru Karen Margrethe Nielsen, fru Elisabeth Vagn Olsen, fru Elna Thestrup Pedersen, fru Gitte Kjerulff Pedersen, fru Grethe Nørgaard Petersen, fru Gunhild Pihl-Poulsen, fru Else Rahr, fru Inge Ralbjerg, fru Thora Richter-Friis, fru Lene Rikard-Thomsen, fru Lilli Ploug Sarp, fru Birte Saxild, frk. Tove Schweigler, fru Kirsten Stenberg, frk. Lise Stuhr, fru Karis Søe, fru Margit Sørensen, fru Nelly Sørensen, fru Ingeborg Thorsen, fru Ingrid Thyssen, fru Else Toft, fru Elisabeth Torkelund, frk. Kirsten Ullstad og fru Else Valling.

Søstrene 1. marts 1991

Diakonisser navn	Fødested* føds.år	Indtrådt	Adresse
<i>Karen Kirstine Christensen Damgaard</i>	J 1893	01.05.16	Diakonissehuset**
<i>Jensine Nielsen</i>	J 1896	05.01.19	do.
<i>Astrid Marie (Maja) Axelsen</i>	J 1898	01.03.20	do.
<i>Nielsine Ebertsen Nordbjerg</i>	J 1895	01.11.20	do.
<i>Christine Amalie Sørensen</i>	Sø 1898	25.11.20	do.
<i>Henriette (Jette) Kummerfeldt</i>	Sø 1901	01.04.21	do.
<i>Margrethe Johannsen</i>	Sø 1902	01.02.22	do.
<i>Lili Kofod</i>	K 1905	15.01.24	do.
<i>Ellen Margrethe Franciska Rasmussen</i>	K 1900	15.05.24	do.
<i>Johanne Marie Nielsen</i>	J 1903	15.05.24	do.
<i>Elly Anna Hansen</i>	K 1905	15.05.24	do.
<i>Anna Marie Nielsen</i>	J 1902	15.11.24	do.
<i>Anna Kristensen</i>	K 1896	15.05.25	do.
<i>Kamma Ingeborg Søndevad Larsen</i> .	K 1907	15.11.25	do.
<i>Maren Kristine Pedersen</i>	Sø 1904	15.11.26	do.
<i>Mette Andersen</i>	J 1901	15.05.27	do.
<i>Marie Paulsen</i>	Sø 1903	15.05.27	do.
<i>Elna Johanne Marie Krogh Nielsen</i> ..	J 1910	15.11.28	do.
<i>Cathrine Jespersen</i>	Sø 1907	15.05.29	do.
<i>Johanne (Hanne) Jørgensen</i>	Sø 1904	01.02.30	do.
<i>Laura Jensine Lund</i>	J 1904	01.02.30	do.
<i>Erna Margrethe Katharine Rehbehn</i>	Fl 1909	01.02.30	do.
<i>Ruth Jeppesen</i>	K 1910	01.02.32	do.
<i>Inger Marie Larsen</i>	J 1902	01.05.32	do.
<i>Erna Nielsen</i>	S 1910	01.09.32	do.
<i>Anna Marie Nielsen</i>	J 1905	01.09.32	do.
<i>Kathrine Sørine Dall</i>	J 1910	01.02.33	do.
<i>Anne Marie (Mimi) Petersen</i>	Sø 1907	01.09.33	do.
<i>Helene Jørgensen</i>	Sø 1912	01.09.33	Stolpegårdsvej 24, Vangede 2820 Gentofte
<i>Johanne Toft</i>	J 1910	01.02.34	Diakonissehuset
<i>Kirsten Marie Madsen</i>	J 1914	01.02.34	Vangedevej 12, st. 2. 2820 Gentofte
<i>Minnagrethe Christine Knudsen</i> ...	Sø 1914	01.02.34	Diakonissehuset
<i>Agnes Marie Clausen</i>	Sø 1904	01.09.34	do.

Diakonisser navn	Fødested* føds.år	Indtrådt	Adresse
<i>Inga Amalie Hassing</i>	K 1914	01.02.35	Diakonissehuset
<i>Karen Engel Bom</i>	Fyn 1912	01.02.35	do.
<i>Marie Elisabeth Jørgensen</i>	Sø 1911	01.09.35	do.
<i>Olga Matia Kristine Dall</i>	Sø 1907	01.09.35	do.
<i>Maren Jensine Skjøth</i>	Sø 1907	01.09.35	Søndervang 17, Hygum 6630 Rødding
<i>Marie Kjestine Eline Schmidt</i>	Sø 1911	01.09.35	Bovrup Kirkevej 28, Bovrup, 6200 Åbenrå
<i>Anne Catharine Nielsen</i>	Sy 1912	01.09.35	Diakonissehuset
<i>Kristine Margrethe Madsen</i>	J 1911	01.09.35	do.
<i>Ingeborg Clausen</i>	Sø 1907	01.02.36	do.
<i>Sigrid Elisabeth Pedersen</i>	J 1912	01.02.36	Kolstrup 48, 1. 6200 Åbenrå
<i>Ingrid Johanne Charlotte Olsen</i>	S 1914	01.02.36	Bjelkes alle 31, 4. tv. 2200 København N
<i>Jenny Karoline Juhl</i>	Sø 1912	01.02.36	Diakonissehuset
<i>Maren Jensine Hansen</i>	J 1906	01.09.36	Tværgade 5, Felsted 6200 Åbenrå
<i>Karen Dusine Jensen</i>	J 1911	01.09.36	Diakonissehuset
<i>Agnes Hansine Margrethe Andersen</i> .	S 1915	01.09.36	Sofievej 5, 3. tv., 2900 Hellerup
<i>Karen Elisabeth Dahl-Hansen</i>	J 1911	01.02.37	Diakonissehuset
<i>Mary Jenny Karla Petersen</i>	J 1913	01.02.37	do.
<i>Hansine Tora Jensen</i>	Sø 1908	01.02.37	do.
<i>Gudrun Ruth Væрге</i>	J 1913	01.09.37	Skolegade 11, Thyregod 7323 Give
<i>Marie (Holsted) Nielsen</i>	J 1915	01.09.37	Diakonissehuset
<i>Sara Marie Hansen</i>	S 1913	01.02.38	do.
<i>Sine Emilie Jensen</i>	J 1909	01.02.38	do.
<i>Ragnhild Wiwel Jørslov</i>	K 1910	01.09.38	do.
<i>Mary Magie Lystlund</i>	Sø 1915	01.09.38	do.
<i>Petra Camilla Poulsen</i>	J 1907	01.09.38	do.
<i>Dagny Agerholm Sørensen</i>	J 1914	01.09.38	do.
<i>Elise Grace Buddington Matthes</i>	J 1912	01.09.38	do.
<i>Esther Harriet Madsen</i>	J 1915	01.02.39	Ordrupvej 98 B, 2. 2920 Charlottenlund
<i>Anna Margrethe Grau</i>	Sø 1911	01.02.39	Diakonissehuset
<i>Else Jensine Thygesen</i>	J 1920	01.09.39	Friedhofstrasse 34F D-2390 Flensburg
<i>Ester Johanne Sørensen</i>	S 1915	01.02.40	Diakonissehuset

Diakonisser navn	Fødested* føds.år	Indtrådt	Adresse
<i>Karen Ella Marie Henriksen</i>	J 1914	01.04.40	Bredegade 22A, 4200 Slagelse
<i>Kirsten Adelgunde Vind</i>	S 1919	01.04.40	Diakonissehuset
<i>Ruth Petersen</i>	Fyn 1918	01.09.41	Tingbakken 12, Esrum 3230 Græsted
<i>Marie Møller</i>	J 1914	01.02.42	Diakonissehuset
<i>Johanne Christine Petersen</i>	Sø 1915	01.02.42	do.
<i>Grete Bang</i>	L 1921	01.02.42	do.
<i>Karen Agnete Olsen</i>	F 1917	01.09.42	do.
<i>Edith Søndergaard Nielsen</i>	J 1920	01.02.43	do.
<i>Christiane Svendsen</i>	J 1918	01.02.43	do.
<i>Carla Jørgensen</i>	Fyn 1921	01.02.44	do.
<i>Ruth Hansen</i>	S 1924	01.02.44	Birkevænget 45 3600 Frederikssund
<i>Ingrid Vestergaard</i>	J 1921	01.02.44	Diakonissehuset
<i>Regine Christensen</i>	Sø 1921	01.09.44	Stationsvej 14 6240 Løgumkloster
<i>Karen Marie Bagge Rasmussen</i>	L 1919	01.09.44	Hørsholmsgade 22D, ; 2200 København N
<i>Helena Jensine Nielsen</i>	K 1923	01.09.44	Diakonissehuset
<i>Henny Elisabeth Janum</i>	J 1914	01.09.45	do.
<i>Ketty Elna Lund</i>	K 1922	01.09.47	do.
<i>Mary Janna Pedersen</i>	J 1925	01.02.49	do.
<i>Marie Elisabeth Hansen</i>	J 1921	01.02.49	Randersgade 6, 2 2100 København Ø
<i>Signe Marie Krogh</i>	J 1924	01.09.49	Diakonissehuset
<i>Emmy Hansine Due Madsen</i>	K 1923	01.02.50	do.
<i>Eli Herdis Skall</i>	J 1912	01.02.50	do.
<i>Elsie Nielsen</i>	S 1911	01.09.50	do.
<i>Elna Døllerup</i>	Sø 1929	01.09.50	do.
<i>Elsie (Elsi) Dørthea Steffen</i>	Sø 1931	01.09.50	I.A.C. Mission Com- pound, Bungalow 3D Mission Road, Quetta, Baluchistan Pakistan
<i>Jenny Pedersen</i>	J 1930	01.09.50	Diakonissehuset
<i>Helga Døllerup</i>	Sø 1932	01.02.51	do.
<i>Anne Christine Marie Jacobsen</i>	Sø 1925	01.02.51	do.
<i>Herdis Margrete Glimsholt</i>	J 1925	01.02.51	do.
<i>Maria Jørgensen</i>	Sø 1913	01.02.51	do.

Diakonisser navn	Fødested* føds.år	Indtrådt	Adresse
<i>Ellen Christence Petersen</i>	J 1915	01.09.52	Diakonissehuset
<i>Ruth Volmar</i>	J 1932	01.09.52	do.
<i>Martha Magdalene Jensen</i>	Sø 1932	15.05.53	do.
<i>Ingrid Johannsen</i>	Sy 1933	01.02.54	do.
<i>Ingrid Ammitzbøll</i>	J 1935	01.02.56	Nursing Campus Lalit- pur, U. M. N. Postbox 126, Kath- mandu, Nepal
<i>Kirsten Guttman Sørensen</i>	K 1936	01.09.56	Diakonissehuset
<i>Birte Zwicky Norup</i>	J 1936	15.07.57	do.
<i>Jensine Marie Nielsen</i>	J 1933	01.09.57	do.
<i>Elsebeth (Beth) Bohn Christiansen</i>	B 1919	01.11.57	do.
<i>Ulla Christiansen</i>	K 1942	01.04.61	do.
<i>Inger Larsen</i>	S 1940	01.09.61	Holsteinsgade 26 2100 København Ø
<i>Gerda Kristine Lauritsen</i>	J 1930	15.08.65	Diakonissehuset
<i>Inge Dall Kaalund</i>	J 1934	15.09.65	do.
<i>Birthe Jørgensen</i>	J 1937	01.02.66	do.
<i>Inger-Margrethe Preisum</i>	K 1948	01.11.69	do.
<i>Anne Marie Larsen</i>	S 1956	01.09.74	do.
<i>Marie Olsen</i>	S 1949	15.04.78	do.
Prøvesøstre			
<i>Ingrid Gerner</i>	K 1962	01.09.86	Diakonissehuset
<i>Kirsten Krog</i>	J 1968	01.08.89	do.

I alt 111 diakonisser, 2 prøvesøstre = 113.

* Forkortelser: K = København, S = Sjælland, F = Falster, Fl = Flensborg,
L = Lolland, J = Jylland, Sø = Sønderjylland, Sy = Sydslesvig og B = Bornholm

** Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen, Bernstorffsvej 20, 2900 Hellerup

I arbejde i diakonissehuset og dets filialer

Diakonissehuset og Lindely 8 søstre

Sankt Lukas Stiftelsens Hospital og Sygeplejeskole 5 søstre

Daginstitutionen Lundegård 2 søstre

Børneinstitutionen Pilehuset 1 søster

I arbejde uden for diakonissehuset og dets filialer

Kirkens Korshær (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 1 søster.

Holsteinsgade 26, 2100 København Ø: 1 søster.

Emdrup sogn (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 1 søster

Rosenvængets sogn (Randersgade 6, 2100 København Ø): 1 søster.

Sions sogn (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 1 søster

Lundehus sogn (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 1 søster.

»Lillemosegård« (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 1 søster.

Vangede menighedspleje (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 1 søster.

Islebjerg sogn (Birkevænget 45, 3600 Frederikssund): 1 søster.

Smidstrup (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 2 søstre.

Dansk Missionsråd (Sankt Lukas Stiftelsen, 2900 Hellerup): 1 søster.

DIAKONISSER I UDLANDET

I Folkekirkens Nødhjælps flygtningearbejde i Pakistan.

Søster *Elsi Steffen*, I. A. C. Mission Compound, Bungalow 3 D. Mission Road, Quetta, Baluchistan, Pakistan.

I Folkekirkens Nødhjælps arbejde i Nepal og associeret Santalmissionær:

Søster *Ingrid Ammitzbøll*, Nursing Campus Lalitpur, U. M. N., Postboks 126, Kathmandu, Nepal.

Oplysninger

Til den, der overvejer at blive diakonisse

Søsterfællesskabet er et åndeligt og arbejdsmæssigt fællesskab, hvis bærende grundlag er en levende tro på Kristus, som har givet os en kærlighedstjeneste at udføre over for mennesker i nød.

Søstrene er i fællesskab ansvarlige for Diakonissehusets opretholdelse og fællesskabets funktioner.

Diakonissehusets og fællesskabets formål er at uddanne til diakonal tjeneste, at udøve diakoni samt at deltage i diakonale opgaver på kirkeligt grundlag.

Optagelsesbetingelser

Som søstre optages kvinder i alderen 20 år og opefter. Den, der ønsker optagelse, må være døbt og medlem af den danske folkekirke, bekende sig som en kristen, nære et oprigtigt ønske om at øve en diakonal indsats samt have mod til at leve i et forpligtende fællesskab. Ansøgere må endvidere være fysisk og psykisk sunde.

Uddannelse

Der gives en kirkelig-diakonal uddannelse.

Herudover må ansøgere have eller være i stand til at gennemgå en faglig uddannelse, der kan bruges inden for diakonissehusets arbejdsområder.

Indvielse

Efter optagelsen i søsterfællesskabet er der nogle års prøvetid, hvor uddannelsen fuldføres, og søsteren søger at leve sig ind i fællesskabet.

Derefter følger diakonisseindvielse i Diakonissehusets kirke. Der afgives ikke bindende løfter, men det er naturligt at opfatte diakonissegerningen som en livsopgave.

Dragt, bolig og økonomi

Søstre har en fælles dragt, som den enkelte søster har ret til at bære. Dragten bruges altid i arbejde og ved særlige lejligheder. Herudover overlades brugen af dragten til søstrenes personlige ansvar.

Søstre har normalt bofællesskab i og omkring diakonissehuset, dog med undtagelse af de søstre, der har deres arbejde uden for Sankt Lukas Stiftelsen.

Den enkelte søster kan vælge mellem 2 forskellige økonomiske ordninger, *enten* en ordning, hvor

- 1) Søsterfællesskabet *også* opfattes som et *økonomisk* fællesskab, hvortil søsteren giver hele sin indtægt og til gengæld får kost og logi samt et rimeligt beløb til personlige fornødenheder, *eller*
- 2) en ordning, hvor man ønsker at leve med i det åndelige og arbejdsmæssige fællesskab, men selv modtager den løn, som stillingen giver, og derefter betaler en procentdel af sin indtægt til driften af Diakonissehuset og til løsning af særlige diakonale opgaver.

»Lev-med-os«-året

For at unge piger kan få lejlighed til at lære et diakonissehus at kende på nærmere hold, er der skabt mulighed for, at de kan leve med i huset et år helt på samme vilkår som søstre, bortset fra, at de unge ikke bærer søstrenes dragt.

»Lev-med-os«-året er åbent for kvinder, der er fyldt 18 år, og som gerne vil vide mere om diakonissers liv.

Deltagerne vil blive beskæftiget i husets forskellige arbejdsområder, så de bliver orienteret om hele husets virke. Der vil blive givet undervisning i emner som: Troslære, bibelkundskab og diakoni.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Diakonissehusets forstanderinde eller forstander.

Vedtægt

for
den selvejende institution
Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen

NAVN, HJEMSTED OG FORMÅL

§ 1.

Den selvejende institutions navn er »Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen«. Institutionen benævnes i det følgende »Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen« eller »Stiftelsen«.

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen er stiftet den 8. maj 1900 af Isabella Brockenhuus-Löwenhielm og andre initiativtagere.

Stiftelsens hjemsted er Gentofte kommune.

§ 2.

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen er et folkekirkeligt diakonissehus, der – i tilknytning til Kirkelig forening for den Indre Mission i Danmark – har følgende opgaver:

- at uddanne diakonisser og andre medarbejdere til i kirkens og samfundets tjeneste at løse diakonale opgaver,
- at udøve diakonal virksomhed ved omsorg for mennesker,
- at deltage i løsning af diakonale opgaver på kirkeligt grundlag,
- at deltage i løsning af humanitære opgaver i øvrigt samt yde støtte til forskning og uddannelse.

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen er søstrenes hjem, som er et åndeligt, arbejdsmæssigt og økonomisk fællesskab. Løn eller gaver, som ydes søstre for deres arbejde, anvendes til diakonissehusets arbejde og opretholdelse, medmindre talen er om søstre, der alene deltager i det åndelige og arbejdsmæssige fællesskab.

KAPITAL

§ 3.

Stiftelsens grundkapital, som udgør 50 millioner kroner, er tilvejebragt ved

indbetaling ved Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsens oprettelse og ved henlæggelse af regnskabsmæssige overskud siden stiftelsen.

Stiftelsen hæfter alene med sin egen kapital efter dansk rets almindelige regler for alle Stiftelsen påhvilende gældsforpligtelser.

Bestyrelsens medlemmer er ansvarlige for Stiftelsens forpligtelser efter dansk rets almindelige regler herom.

LEDELSE

§ 4.

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen ledes af en bestyrelse på mindst 10 medlemmer.

Medlemmer af bestyrelsen er forstanderen og forstanderinden for Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen, 3 søstre udpeget af det i medfør af § 7, stk. 1, nedsatte søsterråd samt mindst 5 andre medlemmer, som vælges af den samlede bestyrelse. Bestyrelsen bør sammensættes således, at der blandt dens medlemmer findes personer med indsigt i kirkelige og diakonale forhold samt tekniske, økonomiske og forvaltningsmæssige forhold.

Bortset fra de af søsterrådet udpegede medlemmer udpeges bestyrelsens medlemmer ikke for bestemte tidsrum. Samtlige bestyrelsesmedlemmer fra-træder ved det fyldte 72. år.

Bestyrelsen vælger blandt sine medlemmer for et tidsrum af 2 år en formand, en næstformand og en kasserer. Valget finder sted på det først afholdte bestyrelsesmøde i et kalenderår. Genvalg kan finde sted.

§ 5.

Bestyrelsen holder i almindelighed møder i hver januar, maj og oktober måned. Derudover kan bestyrelsesmøder afholdes efter formandens bestemmelse. Når et flertal af medlemmerne af det i medfør af § 6, stk. 1, nedsatte forretningsudvalg eller mindst 5 medlemmer af bestyrelsen fremsætter begæring om afholdelse af bestyrelsesmøde, skal bestyrelsesmøde afholdes.

Formanden leder bestyrelsens møder.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når halvdelen af dens medlemmer er til stede. Hvor intet andet er bestemt i nærværende vedtægt eller bestyrelsens forretningsorden, træffes alle beslutninger i bestyrelsen ved simpel stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed har formanden den udslagsgivende stemme.

Over forhandlingerne i bestyrelsen føres en protokol, hvori et kort referat af forhandlingerne samt alle bestyrelsens beslutninger indføres. Protokollen underskrives af de i mødet deltagende medlemmer. Et bestyrelsesmedlem, der ikke er enig i bestyrelsens beslutning, har ret til at få sin mening indført i protokollen.

Bestyrelsen kan i en forretningsorden fastsætte nærmere forskrifter for sin virksomhed.

§ 6.

Formanden, næstformanden, kassereren, forstanderen og forstanderinden samt et af og blandt den øvrige bestyrelse valgt medlem udgør forretningsudvalget. Valget af dette medlem, som sker for et tidsrum af 2 år, finder sted på det først afholdte bestyrelsesmøde i et kalenderår. Genvalg kan finde sted.

Forretningsudvalget leder Stiftelsens virksomhed i overensstemmelse med bestyrelsens beslutninger og fører løbende tilsyn med Stiftelsens virksomhed.

Forretningsudvalget træffer selv bestemmelse om, hvornår møder skal afholdes. Forretningsudvalget kan fastsætte en forretningsorden for sin virksomhed.

§ 7.

Søsterrådet består af forstanderinden og forstanderen samt 7 søstre, der vælges af søstrene ved Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen for et tidsrum af 2 år.

Søsterrådet fastsætter en forretningsorden for sin virksomhed. Forretningsordenen skal godkendes af bestyrelsen.

Søsterrådet udpeger blandt søstrene 3 medlemmer af Stiftelsens bestyrelse. Søstrene udpeges for et tidsrum af 2 år. Søstrene kan genvælges to gange.

§ 8.

Bestyrelsen for Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen og søsterrådet vælger i et samlet kollegium en diakonisse til forstanderinde og en præst til forstander for Stiftelsen. Ved valg af forstander og forstanderinde, som finder sted ved simpel stemmeflerhed, har hvert bestyrelsesmedlem og hvert medlem af søsterrådet en stemme. I tilfælde af stemmelighed er bestyrelsesformandens stemme udslagsgivende.

Forstander og forstanderinde fratræder med udgangen af den måned, hvor de fylder 70 år.

Forstanderen og forstanderinden varetager i fællesskab den daglige ledelse af Stiftelsen.

§ 9.

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen kan kun med søsterrådets samtykke oprette nye selvejende institutioner.

STIFTELSENS TEGNING

§ 10.

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen tegnes af bestyrelsens formand, næstformand eller kasserer hver for sig sammen med forstanderen eller forstanderinden. Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes Stiftelsen dog af 2 af førnævnte bestyrelsesmedlemmer i forening med forstanderen eller forstanderinden.

Bestyrelsen kan meddele fuldmagt til at tegne Stiftelsen i nærmere angivne anliggender.

ANVENDELSE AF OVERSKUD

§ 11.

Såfremt driften af Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen måtte give overskud anvendes overskuddet incl. kursreguleringer til opfyldelse af et eller flere af de i § 2 angivne formål.

AFLÆGGELSE AF REGNSKAB OG REVISION

§ 12.

Regnskabsåret er kalenderåret.

For hvert regnskabsår udarbejdes et årsregnskab bestående af balance (status), resultatopgørelse, noter og årsberetning. Disse dele udgør en helhed.

Årsregnskabet revideres af en af Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsens bestyrelse udpeget statsautoriseret revisor.

VEDTÆGTSÆNDRING OG OPLØSNING

§ 13.

Beslutning om indstilling til fondsmyndigheden om ændring af Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsens vedtægt træffes af Stiftelsens bestyrelse. Vedtagelse af forslag til ændringer kræver, at mindst 2/3 af de fremmødte bestyrelsesmedlemmer har stemt derfor på to på hinanden følgende bestyrelsesmøder, som er afholdt med et mellemliggende tidsrum på mindst 2 uger.

§ 14.

Beslutning om Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsens opløsning kan træffes af bestyrelsen, når mindst 2/3 af bestyrelsen stemmer derfor. Ved Stiftelsens opløsning anvendes den del af formuen, der ikke er nødvendig til økonomisk sikring af søstrenes underhold, til de i § 2 angivne formål.

Denne vedtægt, der er vedtaget på et styrelsesmøde afholdt d.d. i henhold til de tidligere love for Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen § 7, er en à jour føring af de tidligere love.

Vedtaget på bestyrelsens møde den 18. november 1986 og den 14. juni 1988.

Diakonissehusets bestyrelse

Statsaut. revisor *Anders Bjerglund Andersen**, Espergærde, kasserer

Adm. direktør *Gotfred Kirk Christiansen*, Billund

Fru *Gertrud Ehrenreich*, Brædstrup

Sognepræst *Carl Christian Jessen*, Skagen

Provst *Jørgen Jessen*, København V

Fysioterapeut, fru *Lise Jørgensen*, Hellerup

Skattedirektør *Bent Kristensen**, Hellerup, næstformand

Universitetslektor, pastor *Erik Kyndal*, Egå

Kreditforeningsdirektør, fhv. borgmester *Jens Mathiasen*, Herning

Diakonisse, søster *Helena Nielsen*, Daginstitutionen Lundegård

Generalsekretær *Jens Christian Nielsen*, Valby

Diakonisse, søster *Marie Nielsen*, Sankt Lukas Stiftelsen

Forstanderinde, søster *Birte Norup**, Sankt Lukas Stiftelsen

Direktør, cand.jur. *Henning Palludan**, København K, formand

Sognepræst *Knud Sloth**, Holte

Forstander, pastor *Gunner Tøttrup**, Sankt Lukas Stiftelsen

Diakonisse, søster *Ingrid Vestergaard*, Sankt Lukas Stiftelsen

De med * mærkede bestyrelsesmedlemmer danner forretningsudvalg. Som sekretær for bestyrelsen og forretningsudvalg virker administrator *Kurt Mundus*.

Søsterrådet

Diakonisse, søster *Ruth Hansen*, Frederikssund

Diakonisse, søster *Ingrid Johannsen*, Diakonissehuset

Diakonisse, søster *Ketty Lund*, Diakonissehuset

Diakonisse, søster *Edith Søndergaard Nielsen*, Diakonissehuset

Diakonisse, søster *Marie Olsen*, Hospitalet, formand

Diakonisse, søster *Else Thygesen*, Flensborg

Diakonisse, søster *Kirsten Vind*, Lundeus sogn

Forstanderinden og forstanderen.

Diakonissehuset

Forstanderinde: Diakonisse, søster *Birte Norup*

Forstander: Pastor *Gunner Tøttrup*

Sygehuspræst: *Bent Falk*

Administrator: *Kurt Mundus*

Sankt Lukas Stiftelsens Hospital og Sygeplejeskole

Sankt Lukas Stiftelsens Hospital og Sygeplejeskole er en selvejende institution. Driften af institutionen sker i henhold til overenskomst med Københavns Amt.

Bestyrelsen

Statsaut. revisor *Anders Bjerglund Andersen*, Espergærde

Amtsrådsmedlem *Birthe Hyldstrup*, Nærum

Skattedirektør *Bent Kristensen*, Hellerup

Amtsrådsmedlem, vicekontorchef *Ove Mernø*, Hellerup

Amtsrådsmedlem *John Mulvad*, Rødovre

Forstanderinde, søster *Birte Norup*, Sankt Lukas Stiftelsen

Direktør, cand.jur. *Henning Palludan*, København K, formand

Sognepræst *Knud Sloth*, Holte

Forstander, pastor *Gunner Tøttrup*, Sankt Lukas Stiftelsen

Hospitalet

Den medicinske afdeling ledes af:

Overlæge, dr.med. *Odd Dietrichson*

Overlæge, dr.med. *Birthe Tidstrøm*

Overlæge *Gerda Høybye*

Røntgenafdelingen ledes af:

Overlæge *Peter Fleckenstein*

Overlæge *Marion R. Wulff*

Fysiurgisk/reumatologisk afdeling ledes af:

Overlæge *Karen Rahbek*

Konsulenter:

Overlæge *Benny Fagerlund*, anæstesiologi

Overlæge *Jørgen C. Nielsen*, gynækologi

Overlæge *Sv.Aa. Damgaard Nielsen*, kirurgi

Speciallæge, dr.med. *J.U. Prause*, øjensygdomme

Overlæge, dr.med. *Jens Thomsen*, øre-næse-halssygdomme
Overlæge *Allan Vangtorp*, psykiatri

Hospitalsforstanderinde: *Johanne Petersen*
Sygehuspræst: *Bent Falk*
1. maskinmester: *Jens Jørgen Fisker Nielsen*
Sygehusinspektør: *Andreas Smidt*
Ekspeditionssekretær: *Roland Jensen*

Sygeplejeskolen

Skoleforstander: *Inger Hee*

Skolerådet:

Sognepræst *Ole W. Christiansen*, overlæge, dr.med. *Odd Dietrichson*, skoleforstander *Inger Hee*, amtssundhedsplejerske *Anne Liechtenberg*, kommunaldirektør, cand.polit. *Svend Lundtorp*, administrator *K. Mundus*, hospitalsforstanderinde, søster *Edith Søndergaard Nielsen*, forstanderinde, søster *Birte Norup*, administrerende embedslæge *C.J. Sievers*, professor *Vagn Skovgaard-Petersen*, forstander *Bente Thuesen*, forstander *Gunner Tøttrup* (formand), en repræsentant for eleverne, sygeplejeelev *Pernille Skovby*.

Daginstitutionen »Lundegård«

Sankt Lukas Vej 7 B, 2900 Hellerup.

»Lundegård« modtager børn i alderen 0-6 år, der enten er hjemmehørende i Gentofte kommune, eller hvor en af forældrene har deres arbejde på en af Sankt Lukas Stiftelsens institutioner.

Institutionen modtager tilskud til driften i henhold til overenskomst med Gentofte kommune, der ligeledes godkender budgetter og dermed takstbetalingen for børnenes ophold.

Forstanderinde: Diakonisse, søster *Helena Nielsen*.

»Lundegård«s bestyrelse:

Fru *Lis Hæg Ingerslev*
Hr. *Finn Jensen*
Fru *Lise Jørgensen*
Diakonisse, søster *Birte Norup* (formand)
Fru *Kamma Tøttrup*

Børneinstitutionen »Pilehuset«

Sankt Lukas Vej 7A, 2900 Hellerup

»Pilehuset« modtager et antal psykisk handicappede børn i samarbejde med Københavns Amt.

Institutionen modtager tilskud til driften i henhold til overenskomst med Københavns Amt efter reglerne om social bistand til handicappede.

Københavns Amt skal godkende »Pilehuset«s budgetter og årsregnskaber og opkræver på grundlag heraf takstbetaling for børnenes ophold hos de respektive hjemstedskommuner.

Forstanderinde: Diakonisse, søster *Ruth Volmar*.

»Pilehuset«s bestyrelse:

Fru *Laila Bülow Andreasen*, Gentofte kommunes Sociale udvalg

Fru *Karen Horsten*

Fru *Marianne Havbo Kaalund*, Københavns amtsråd

Diakonisse, søster *Birte Norup*, (formand)

Indremissionær *Arne Olesen*

Denne beretning om *Sankt Lukas Stiftelsens* virksomhed i 1990/91 fås gratis efter anmodning ligedes vort blad: *Hilsen fra Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen*, der udsendes i tvangfri numre.

Adresse:

Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen

Bernstorffsvej 20. 2900 Hellerup

Tlf. 31 62 43 45.

Telefax 31 62 11 45.

Giro 1 00 12 72.